

PÖYTÄKIRJA SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON KIRKOLLISKOKOUS Valamon luostarissa

Kirkolliskokouksen ensimmäinen täysistunto 22. marraskuuta 2021 klo 13.00-16.55.

1. Kutsu kirkolliskokoukseen

Kutsu kirkolliskokoukseen

Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokous kokoontuu 22.-25.11.2021 Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarissa.

Kirkolliskokouksen työskentely aloitetaan luostarin pääkirkossa klo 12 toimitettavan rukouspalveluksen jälkeen Valamon kulttuurikeskuksessa.

Ajankohtaisesta koronatilanteesta johtuen on mahdollista, että kirkolliskokouksen kokoontumiseen tulee muutoksia. Mahdollisista muutoksista tiedotetaan hyvissä ajoin syksyn aikana.

Siunaten,

Leo

*Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa
kirkolliskokouksen puheenjohtaja*

2. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin Palmusunnuntain avuksihuutostikiira: ”Tänään Pyhän Hengen armo kokosi meidät yhteen”.

3. Läsnäolijoiden toteaminen ja tervehdysten lähettäminen

Puheenjohtajana toiminut arkkipiispa Leo avasi I täysistunnon.

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

Päätettiin, että entisen käytännön mukaisesti kirkolliskokouksen sihteeristö huolehtii tervehdysten lähettämisestä.

4. Patriarkan tervehdys

Korkeasti pyhitetty Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo**, rakas veljeni ja kanssapalvelijani Pyhässä Hengessä, korkeasti pyhitetyt veljeni metropoliitat, kunnianarvoisa papisto ja hurskaat luostariasukkaat, kunnioitetut seurakuntien ja yhteisöjen edustajat ja kaikki maallikoiden ja papiston kokouksen osallistujat, rakkaat lapset Herrassa: Jumalan, Isämme, Herramme Jeesuksen **Kristuksen** sekä kaikkein pyhimmän ja eläväksi tekevän Hengen armo olkoon teidän kaikkien kanssa.

Kun aloitatte tämän papiston ja maallikoiden kokouksen, välitämme teille kaikille isällisen ja patriarkaalisin siunauksemme sen onnistumiselle ja hedelmällisille saavutuksille Jumalan tahdon ja Pyhän Hengen innoituksen mukaisesti.

Tosiaan, teidän kokoontumisenne *ekkesiana*, eli heinä, jotka Jumala on kutsunut muodostamaan ruumiinsa maan päälle, on itsessään armon ja laupeuden lahja. Kuten pakanain apostoli, suuri **Paavali**, muistuttaa meitä: ”Me tiedämme, että Jumala muuttaa kaiken hyväksi niille, jotka rakastavat häntä ja jotka hän on suunnitelmansa mukaisesti kutsunut omikseen” (Room. 8:28).

Tiedämme siis, että yhteisönne tässä papiston ja maallikoiden kokouksessa työskentelee Jumalan pelastaman Suomen autonomisen ortodoksisen kirkon hyväksi, koska on selvää, että rakkautenne Jumalaa ja Hänen pyhää kirkkoaan kohtaan ei tunne rajoja. Teidät todellakin on kutsuttu Hänen tarkoituksensa mukaan ja tahdosta täyttämään Hänen jumalallinen tahtonsa tulevina päivinä.

Suomen ortodokseilla on tärkeitä päätöksiä tehtävänä, mutta suurin niistä on valinta pysyä rakkauden yhteydessä ja siinä uskon ykseydessä, jonka ydin on elämämme Kristuksessa. Tämä on Ekumeenisen Patriarkaatin sanoma ja tehtävä, sellainen, jota kunnioittaa teidän kaikkein kunnia-arvoisin ja hurskain arkkipiispanne Leo, ja sellainen, jota arvoisa papistonne saarnaa ja opettaa.

Kun siis tulette yhteen rukoillen ja kunnioittaen, teillä on mahdollisuus saada äänenne kuuluviin ja päätöksenne hyväksytyksi. Kokoonnutte Kristuksen ruumiin täydydessä jokaisen kirkon jäsenen ollessa edustettuna, mutta Kristus yksin on aina tämän ruumiin pää.

Niinpä välittäessämme teille, marttyyrien tavoin kärsivän, ortodoksisuuden ensimmäisen valtaistuimen tunnustuksemme halustanne rakentaa kirkkoa sanoissa ja teoissa, jätämme teille tämän apostolisen kehotuksen: ”iloitkaa, korjatkaa käytöstänne ja ottakaa kehotukseni vastaan. Olkaa yksimielisiä ja eläkää rauhassa, niin rauhan ja rakkauden Jumala on kanssanne. Tervehtikää toisianne pyhällä suudelmalla. Kaikki kanssani olevat pyhät lähettävät terveisiä. Toivotan teille kaikille Herran Jeesuksen Kristuksen hyvyttä, Jumalan rakkautta ja Pyhän Hengen luomaa yhteyttä!” (2. Kor. 13:11–13)

Vaikka hyvinvointiyhteiskunnan tulee yhtäältä luoda edellytyksiä sille, että nuorilla on mahdollisuuksia, toisaalta tulee meidänkin kantaa vastuumme heistä, joiden elämänhallinta uhkaa kadota. Tehtävää ei voi kuitenkaan luonnehtia helpoksi. Yhtäältä on tuettava kasvua uskon elämässä, osaamista, yrittämistä ja suurempiin haasteisiin pyrkimistä, mutta samalla kehotettava nuoria etenemään tällä tiellä viisaasti ja rukouksellisesti tutkiskellen Jumalan juuri heille antamia lahjoja langenneen maailman kirkastamiseksi. Meidän on myös muistettava, että kohtuuttomat vaatimukset ja liian korkealle asetetut tavoitteet masentavat ja passivoivat nuoria siinä missä aikuisiakin.

Nuoret eivät kaipaa vain papin vaan myös esipaimenen läsnäoloa arkisissakin tapahtumissa. Seurakunnan kerhoissa tai vaikka pizzoilla voidaan keskustella yhdessä hankalistakin teemoista, jotta nuoret saavat kuulla kirkon kannan heitä ympäröiviin ja ajassa esiin nouseviin kysymyksiin. Aiheita voisivat olla esimerkiksi ympäristökriisin synnyttämä ilmastoahdistus, kuluttajuuteen sisältyvät valinnat tai sosiaalinen media, jonka varjopuolista patriarkkamme Bartolomeos kirjoitti jo vuoden 2016 joulukirjeessään seuraavaa: ”Sähköisen median kuluttamisen aikaansaama muutos lapsen sielussa on vaikutukseltaan suuri. . . Suitsimaton talousajattelu muuttaa lapset hyvin nuoresta pitäen kuluttajiksi ja nautinnontavoittelu saa heidän viattomuutensa nopeasti katoamaan”.

Medialaitteiden käytön houkuttavuuden taustalla on aivojen vuosituhansia vanha taipumus suuntautua kohti uutta ja palkitsevaa. Ja edetessään riippuvuudeksi medialaitteen käyttö muuttuu hauska ja hyödyllisestä viihdykkeestä haitalliseksi. Papiston edustajat tietävät varmasti pastoraalisen kokemuksensa kautta, kuinka monet kirkon jäsenet ovat tämän muutoksen kipeästi kohdanneet. Netti-, peli- ja pornoaddiktiot ovat selkeästi lisääntyneet. Seurakuntien kasvatustyössä on puolestaan huomattu, kuinka vaikeaa nuorten on irrottautua mobiililaitteistaan esimerkiksi kristinoppileireillä. Luonnollinen sosiaalinen kanssakäyminen ei siis enää tunnu kaikista nuorista yhtä palkitsevalta kuin tietotekniikan tarjoamat ajanvietemahdollisuudet. Tiedämme myös, että lapset ja nuoret ovat erityisen alttiita sosiaalisen median kautta tapahtuville vaikuttamisyrityksille ja aivan uudenslaisille vaaroille. Kirkkommekaan ei ole niiltä säästynyt. Meidän aikuistenkin tavoin nuoret kohtaavat loukkaavaa vihapuhetta, tarkistamattomia totuuksia ja ovat jopa suoranaisten valheiden ja tarkoitushakuisen propagandan ja informaatiohäirinnän kohteina.

Jokainen paikallaoleva kirkolliskokousedustaja on varmasti myös tietoinen, että yhä suurempi joukko nuoria kohtaa sosiaalisessa mediassa seksuaalista häirintää ja myös uhka seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutumisesta sosiaalisen median kautta on selvästi kasvanut. Liikkeellä on toistuvasti myös erilaisia riskikäyttäytymiseen rohkaisevia somehaasteita ja sekä väkivaltaisia että pornografisia sisältöjä. Me esipaimenet emme yksinkertaisesti voi sulkea tältä silmiämme. Meidän on etsittävä tapoja turvata nuortemme kasvu ja tarjottava kirkkomme tuki niille, joita on tavalla tai toisella satutettu.

Hyvät kirkolliskokousedustajat! Kysymys apulaispiispasta on kysymys siitä, mihin haluamme kirkkona keskittyä. Piispainkokouksemme näkee erityisesti nuorison, monikulttuurisen nuorison ja koulutuksen identiteettillemme ohittamattoman tärkeänä asiana. Ja jos joku on huolissaan valinnan taloudellisista vaikutuksista, niin muistuttakaamme itseämme Matteuksen evankeliumin Jeesuksen vertauksesta kolmesta miehestä, joiden tehtäväksi asetettiin talenteista huolehtiminen (Matt 25:14–30). Sen sanoma tulee näinä päivinä olemaan erityisen puhutteleva. Siinä vertauksen isäntä kutsuu lopulta kaksi

voitollisesti sijoittanutta palvelijaansa ilojuhlaan, kun taas kolmas ”ekonomi” lähetetään itkemään ja kiristelemään hampaitaan. Hän ei yrittänytään sijoittaa alkupääomaksi annettua talenttia – joka Kristuksen vertauksen vaikutuksesta on paino- ja rahayksikön sijaan tullut merkitsemään kykyä tai lahjaa – tuottavasti, vaan hän kätki maahan nimenomaan hopeaa.

Rahasta ja taloudesta ei saa eikä voi tehdä inhimillisen toiminnan perimmäistä päämäärää. Etenkään kirkossa. Ei vaan voi. Jos näin tehdään, silloin raha jumalallistetaan. Syyskuun alun Synaksiksessa Konstantinopolissa patriarkkamme totesi kiittävänsä Jumalaa siitä, ettei ole rikkaan kirkon päämies. ”Ortodoksinen kirkko ... haluaa jakaa oman perinteensä hengelliset rikkaudet niiden kanssa, jotka etsivät Kristuksen kasvoja”, sanotaan Maailman elämän edestä -asiakirjassa.

Ajattoman määritelmän mukaan ihmisen Jumala on se, johon hän viime kädessä panee turvansa ja jolta hän suurinta hyvää odottaa. Jos rahasta tulee itseisarvo, tulee siitä ihmisen jumala, eli epäjumala. Sen sijaan että raha olisi lopullinen päämäärä, sen tulisi olla väline – väline rahaa suurempien asioiden palveluksessa.

Siispä Kristuksen vertauksen ohjeen mukaisesti älkäämme jääkö seisoskelemaan toimettomina, vaan astukaamme viinitarhaan tekemään työtä kykyjemme ja lahjojemme mukaan. Uskollisia palvelijoita odottaa tilinteon jälkeen osallistuminen Herransa iloon.

Näillä mietteillä julistan Suomen ortodoksinen kirkon vuoden 2021 kirkolliskokouksen avatuksi ja toivotan sen työlle Jumalan siunausta.

6. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 1. Esityslista kirkolliskokouksen I täysistunto 21.11.2021).

7. Asia 1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen

Kirkollishallituksen esitys

Puheenjohtajisto ja sihteeristö

Kirkolliskokouksen puheenjohtajistona on (OrtK 174/2007 40 §):

Puheenjohtaja	arkkipiispa Leo
1. varapuheenjohtaja	metropoliitta Arseni
2. varapuheenjohtaja	metropoliitta Elia

Kirkollishallitus (OrtK 174/2007 40 §) on nimennyt vuoden 2021 kirkolliskokouksen sihteeiksi palvelukeskuksen lakimies Jari Rantalan ja hallintosihteeriksi Asta Hyttisen sekä hallinnollinen sihteeriksi Andreas Salmisen.

Varapuheenjohtajisto

Kirkolliskokous (OrtK 174/2007 40 §) kutsuu 3. varapuheenjohtajaksi pappisjäsenen ja 4. varapuheenjohtajaksi maallikkojäsenen.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Varapuheenjohtajiksi valittiin Markku Salminen ja Tuovi Haikala.

8. Ääntenlaskijoiden valinta

Valitaan kaksi ääntenlaskijaa kirkolliskokouksen ajaksi.

Päätös:

Ääntenlaskijoiksi valittiin Marko Patronen ja Matti Tolvanen.

9. Asia 2**a) Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen**

Kirkollishallituksen esitys vuoden 2021 kirkolliskokouksen asialuetteloksi:

Kokouksen järjestäytyminen

1. Puheenjohtajiston ja sihteeristön toteaminen sekä varapuheenjohtajien valitseminen
2. Kirkolliskokouksen asialuettelon vahvistaminen ja asioiden käsittely valiokunnissa
3. Kirkolliskokouksen menojen kattaminen, päättäminen edustajien ja avustajien palkkioista

Kirkollishallituksen esitykset

4. Kirkon keskusrahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2020 sekä vastuuvapaudesta päättäminen
5. Keskusrahaston vuoden 2022 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023–2024
6. Apulaispiispan toimen täyttäminen
7. Kirkollishallitukselle saapuneet aloitteet
- 7a Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämisestä
- 7b Kokkolaan sijoitettujen papin ja kanttorin toiminnan rahoituksesta
- 7c Apulaispiispan valinnasta
- 7d Kirkollisen oikeuden palauttamisesta Suomen ortodoksista kirkkoa koskevaan lainsäädäntöön
- 7e Digiviestinnän kehittämisestä
- 7f Toimintaohjeen laatimisesta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tai aikuiseen kohdistuvan seksuaalisen häirinnän estämiseksi sekä noudatettavaksi mahdollisissa hyväksikäyttö- ja häirintäepäilyissä seurakunnissa ja kirkon keskushallinnossa
- 7g Seurakuntien laissa mainittujen julkisten asiakirjojen esilläpidosta sekä tietojen luovutuksesta
- 7h Kirkon barometrin käynnistämisestä
- 7i Kirkon omien opintojen ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä
- 7j Kulttuuriperintöstrategian reunaehdoista ja tavoitteista
- 7k Venäjänkielisen papin toimen jatkorahoituksesta 2021–2023
- 7l Hiippakuntarajojen muuttamisesta
- 7m Piispojen työoikeudellisesta asemasta
- 7n Palvelukeskuksen johtajan ja lakimiehen tehtävistä
- 7o Seurakuntien ja luostarien johtamisesta
- 7p Koltansaamenkielisten liturgisten tekstien ja Raamatun tekstien kääntämisestä
- 7q Pysyvän kirkkokalenterityöryhmän asettamisesta
- 7r Kirkon yhteisestä lasten- ja nuortenlehdessä
- 7s Kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivustosta
8. Lakityöryhmän esitykset
- 8a Lain muutoksista
- 8b Kirkkojärjestyksen muutoksista

13. Asia 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen

Kirkollishallituksen esitys

Kirkollishallitus esittää KJ 64 §:n mukaisesti kirkolliskokoukselle, että apulaispiispan vaali toimitetaan vuoden 2021 ylimääräisessä kirkolliskokouksessa piispainkokouksen 12.1.2021 tekemän päätöksen mukaisesti. Apulaispiispan sijoituspaikka on Helsinki ja hän käyttää nimeä Haminan piispa. Apulaispiispan tehtävänä on arkkipiispan avustaminen ja ensisijaiset tehtävät ovat kirkon julkaisutyö, sisälähetystyö, monikulttuurinen työ, nuorisotyö sekä koulutus.

Kirkolliskokousedustaja rovasti Timo Tynkkynen on kirkolliskokousaloitteessaan (asia 7c) esittänyt, että Suomen ortodoksinen kirkko valitsee arkkipiispalle apulaispiispan ja piispainkokous on tehnyt asiasta kirkollishallitukselle esityksen.

Päätös:

Asiat 6 ja 7c päätettiin käsitellä yhdessä ja pyytää asioista lakivaliokunnan mietintö.

14. Lähetekeskustelu

Arkkipiispa Leo käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen. Liite 2.
 Matti Tolvanen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Timo Tynkkynen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen. Liite 3.
 Teo Merras käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Aleksander Roszczenko käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen. Liite 4.
 Heikki Huttunen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Ritva Bly käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Metropoliitta Elia käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Esko Huovinen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen. Liite 5.
 Varvara Merras-Häyrynen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen. Liite 6.
 Markku Salminen käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Mikko Sidoroff käytti puheenvuoron asiaan 6. Apulaispiispan toimen täyttäminen.
 Elina Palola käytti puheenvuoron asiaan 7a. Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämistä. Liite 7.
 Tuovi Haikala käytti puheenvuoron asiaan 7a. Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämistä.
 Ritva Bly käytti puheenvuoron asiaan 7a. Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämistä.
 Metropoliitta Arseni käytti puheenvuoron asiaan 7a. Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämistä.
 Marko Patronen käytti puheenvuoron asiaan 7b. Kokkolaan sijoitettujen papin ja kanttorin toiminnan rahoituksesta.
 Mikko Sidoroff käytti puheenvuoron asiaan 7e. Digiviestinnän kehittämistä. Liite 8.
 Esko Huovinen käytti puheenvuoron asiaan 7g. Seurakuntien laissa mainittujen julkisten asiakirjojen esilläpidosta sekä tietojen luovutuksesta. Liite 9.
 Ioannis Lampropoulos käytti puheenvuoron asiaan 7h. Kirkon barometrin käynnistämisestä.
 Metropoliitta Arseni käytti puheenvuoron asiaan 7k. Venäjänkielisen papin toimen jatkorahoituksesta 2021-2023.
 Ritva Bly käytti puheenvuoron asiaan 7o. Seurakuntien ja luostarien johtamisesta.
 Markku Salminen käytti puheenvuoron asiaan 7o. Seurakuntien ja luostarien johtamisesta.
 Metropoliitta Arseni käytti puheenvuoron asiaan 7o. Seurakuntien ja luostarien johtamisesta.
 Metropoliitta Elia käytti puheenvuoron asiaan 7p. Koltansaamenkielisten liturgisten tekstien ja

Kirkolliskokouksen II täysistunto 22. marraskuuta 2021 klo 17.30-17.40.

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 12. Esityslista kirkolliskokouksen II täysistunto 22.11.2021).

4. I käsittely

Asia 6 ja 7c. Apulaispiispan toimen täyttämisen

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Apulaispiispan toimen täyttämiseksi ei ole juridisia tai muodollisia esteitä ja vaali voidaan toimittaa.

Päätöksen perustelut

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 40 §:n mukaan kirkossa voi olla yksi tai useampi apulaispiispa. Apulaispiispan tehtävistä ja sijoituspaikasta määrää piispainkokous. Piispainkokous on päättänyt apulaispiispan tehtävistä ja sijoituspaikasta kokouksessaan 12.1.2021.

22. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen

Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen

Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

***

5. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Kolmas täysistunto päätettiin pitää klo 17.50.

6. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

7. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti II täysistunnon klo 17.40.

***

5. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Neljäs suljettu täysistunto päätettiin pitää tiistaina 23.11.2021 klo 10.00.

6. Ilmoitusasiat

Valiokuntien puheenjohtajat ilmoittivat kokoontumisajankohdista.

7. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti III täysistunnon klo 18.00.

***

Kirkolliskokouksen V täysistunto 23. marraskuuta 2021 klo 15.30-15.55.

Puheenjohtajana istunnossa toimi metropoliitta Arseni.

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 15. Esityslista kirkolliskokouksen V täysistunto 23.11.2021).

4. I käsittely

Hallintovaliokunta

Asia 7f. Toimintaohjeen laatimisesta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tai aikuiseen kohdistuvan seksuaalisen häirinnän estämiseksi sekä noudatettavaksi mahdollisissa hyväksikäyttö- ja häirintäepäilyissä seurakunnissa ja kirkon keskushallinnossa

Hallintovaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen. Valiokunta esittää, että kirkollishallitus perustaa työryhmän otsikossa mainitun toimintaohjeen laatimiseksi. Toimintaohjeen on oltava selkeä ja sen on otettava huomioon erityisesti lapset, vanhuksat ja haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Toimintaohje on käännettävä seurakunnissa käytettävälle yleisimmille kielille ja sen on oltava helposti saatavilla.

Työryhmän kokoonpanon on oltava riittävän laaja-alainen ja tarvittaessa on kuultava ulkopuolisia asiantuntijoita. Työryhmän on perehdyttävä muissa yhteisöissä, kuten ev.lut. kirkossa ja muissa ortodoksissa kirkoissa aiemmin laadittuihin toimintaohjeisiin ja menettelytapoihin.

Toimintaohjeeseen on sisällytettävä mm.:

1. Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön määrittely ja sen tunnistaminen
2. Aikuisiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän määrittely ja tunnistaminen
3. Nollatoleranssin toteaminen kirkon sisällä ja mitä toimia väärinkäytösten ennaltaehkäisemiseksi jokaisessa toimintayksikössä pitää tehdä
4. Miten epäilyksen syntyessä toimitaan kirkon sisällä ja kenelle mahdollisesta epäilystä ilmoitetaan (hiippakunnalliset vastuuhenkilöt, viestintä ulospäin jne.) ja miten ilmoitukset käsitellään
5. Miten tapauksista viestitään ulospäin (huomioiden asian luottamuksellisuus) ja miten ilmaistaan valmius ottaa vastaan ilmoituksia häirinnästä

Kaikkien seurakunnan työntekijöiden on perehdyttävä toimintaohjeisiin ja noudatettava niitä. Tämä koskee myös kirkon yhteistyösopimuksen tehneitä järjestöjä. Papisto tarvitsee koulutuksen ja ohjeen, miten hyväksikäyttö- ja häirintäepäilyjä käsitellään rippisalaisuuden piirissä.

Kirkollishallitus hyväksyy toimintaohjeen 30.4.2022 mennessä.

Valmis toimintaohje julkaistaan kirkon ja seurakuntien verkkosivuilla. Seurakunnat ja kirkon piirissä toimivat organisaatiot raportoivat hiippakunnan piispalle ohjeen käyttöönotosta.

Päätöksen perustelut

Kyseinen toimintaohje on välttämätön.

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta ei pyytänyt lausuntoja.

Valiokunta kuuli Anu Puustista ja stueritteja Vera Nazimovaa ja Lassi Saksaa.

23. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Lakivaliokunta

Asia 7g. Seurakuntien laissa mainittujen julkisten asiakirjojen esilläpidosta sekä tietojen luovutuksesta

Lakivaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Kirkollishallituksen esityksen mukaisesti. Aloite hylätään.

Päätöksen perustelut

Ortodoksisesta kirkosta annetun lain 93 §:n mukaan kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen menettelyyn hallintoasioissa sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään. Samaisen lain 94 §:n mukaan kirkon, seurakunnan ja luostarin hallinnossa sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Kirkkojärjestyksen 72 §:n mukaan seurakuntatarkastusten yhteydessä tulee kiinnittää hallintolain ja julkisuuslain soveltamiseen seurakunnassa. Kirkollishallituksen pitää huolehtia seurakunnissa

hallintolakia ja julkisuuslakia soveltavien henkilöiden riittävästä osaamisesta.

22. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnot hallinto-, sivistys- ja talousvaliokunnilta. Lausunnot pöytäkirjan liitteenä. Liitteet 16-18.

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää Suomen ortodoksisen kirkon valmiussuunnitelman yleistä osaa hyväksyttäväksi. Kirkollishallituksen pitää vuoden 2022 aikana valmistella arvio kustannusvaikutuksista vuoden 2023 talousarviota varten.

Kirkon kaikkien yksiköiden pitää laatia tietoturvasuunnitelma. Hiippakuntien on varmistettava, että valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla.

Valmiussuunnitelman jatkovalmistelussa pitää ottaa huomioon varautuminen diakoniatyön vaihtoehtoisiin toimintamalleihin. Lisäksi kasvatus- ja nuorisotyön pitää pystyä tavoittamaan kohderyhmänsä myös kriisiaikoina. Kirkon omat kriisiviestinnän toimintamallit pitää saada pikimmiten kuntoon, samoin kriisiviestinnän koordinointi ja koulutus. Ohjeisiin pitää lisätä, että valmiusryhmät toimivat normaalioloissakin.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta toteaa, että vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu suunnitelmasta mahdollisesti aiheutuviin kustannuksiin. Suunnitelman toteuttaminen vaatii varautumista esimerkiksi avustusten poikkeukselliseen kohdentamiseen sekä taloudellisen päätöksenteon erityisjärjestelyihin.

Valmiussuunnitelman yhtenä tarkoituksena on varmistaa, että kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat eivät jää kriisiaikoinakaan yksin. Kirkon valmiussuunnitelmaan olisi hyödyllistä koota yhteiskunnan keskeiset kriisipalvelut ja huomioitava laaja yhteistyö niiden kanssa. Tietohallinnon rooli on keskeinen valmiussuunnittelussa.

23. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen
Sihteeri

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Hallintovaliokunnan lausunto

Lakivaliokunta pyytää lausuntoa hallinto-, sivistys- ja talousvaliokunnalta kirkon valmiussuunnitelmasta. Lausunnossa pyydetään tarkistelemaan valmiussuunnitelmaa kunkin valiokunnan toimialueen kannalta.

Hallintovaliokunta toteaa lausuntonaan, että ohje on hallinnon näkökulmasta hyvin laadittu ja selkeä. Päätöksenteon delegointiohjeet ovat selkeät. Ohjeisiin olisi lisättävä, että valmiusryhmät toimivat normaalioloissakin. Tietohallinnon rooli on keskeinen valmiussuunnittelussa. Hallintovaliokunta velvoittaisi, että yksiköt laativat tietoturvasuunnitelman. Hiippakunta varmistaa, että valmiussuunnitelmat ovat ajantasalla.

23. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Sivistysvaliokunnan lausunto

Sivistysvaliokunta edellyttää, että poikkeusoloja koskevassa suunnittelussa tulee etukäteen varautua diakoniatyön vaihtoehtoihin toimintamalleihin. Lisäksi kasvatus- ja nuorisotyön tulee pystyä tavoittamaan kohderyhmänsä myös kriisiaikoina. Näiden toimialojen on varmistettava, että kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat eivät jää kriisiaikoinakaan yksin.

Kirkon valmiussuunnitelmaan olisi koottava jo valmiiksi yhteiskunnan keskeiset kriisipalvelut ja huomioitava laaja yhteistyö niiden kanssa. Kirkon omat kriisiviestinnän toimintamallit on saatava pikimmiten kuntoon, samoin kriisiviestinnän koordinointi ja koulutus.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Talousvaliokunnan lausunto

Talousvaliokunta toteaa lausuntonaan valmiussuunnitelman osalta, että vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu suunnitelmasta mahdollisesti aiheutuviin kustannuksiin.

Kirkolliskokouksen hyväksymän valmiussuunnitelman osalta tulee vuoden 2022 aikana valmistella arvio kustannusvaikutuksista vuoden 2023 talousarviota varten. Käsityksemme mukaan suunnitelman

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
pub. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi
kirkollishallitus@ort.fi

11

toteuttaminen vaatii varautumista esimerkiksi avustusten poikkeukselliseen kohdentamiseen sekä taloudellisen päätöksenteon erityisjärjestelyihin.

22. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Sivistysvaliokunta

Asia 7h. Kirkon barometrin käynnistämisestä

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta on konsultoinut Itä-Suomen yliopiston teologisen osaston asiantuntijoita.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää määrärahan varaamista Suomen ortodoksisen kirkon barometrin toteuttamiseksi yhteistyösopimuksella Itä-Suomen yliopiston teologisen osaston kanssa. Ensimmäinen barometri toteutettaisiin vuonna 2022 ja sen jälkeen esimerkiksi neljän vuoden välein. Näin saadaan säännöllisesti karttuvaa tietoa kirkon tilanteesta, toiminnasta ja kehitystarpeesta.

Barometrissa kerättäisiin säännöllisin välein perustietoa kirkon tilasta, toiminnasta ja kehityksestä, esimerkiksi kirkon jäsenmäärän kehittämisestä ja sen takana olevista ilmiöistä. Lisäksi barometrissä voitaisiin kohdennetusti keskittyä kulloinkin ajankohtaisiin, kirkon toiminnan ja tulevaisuuden kannalta tärkeisiin ilmiöihin ja kysymyksiin.

Päätöksen perustelut

Barometrin avulla kirkko saa tärkeää tietoa päätöksenteon tueksi. Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa kirkon hallinto-, lainsäädäntö- ja toimintaympäristö ovat keskellä suuria muutoksia. Tällä hetkellä kirkkoa koskeva tutkimus ei ole riittävän systemaattista tämän tehtävän tukemiseksi, eikä se tuota tarpeeksi tietoa pitkäjänteistä tutkimusta varten. Barometrin tuloksista tulee olemaan suuri hyöty kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaa seurattaessa ja laadittaessa, ja se toimii mittarina kirkon tilalle ja kehitykselle.

Itä-Suomen yliopiston teologian osasto on kirkkoa lähellä toimiva tutkimusyksikkö, jolla on erinomaiset edellytykset tuottaa kirkon kannalta relevanttia tutkimusta esimerkiksi kirkon jäsenten ja työntekijöiden käsityksistä ja kokemuksista sekä kirkollisen työn ja sen tekemisen vaikutuksista suomalaisessa yhteiskunnassa.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 7j. Kulttuuriperintöstrategian reunachdoista ja tavoitteista

Sivistysvaliokunnan täsmennetty mietintö

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkollishallituksen esityksen mukaisesti, että kirkon kulttuuriperintöstrategian valmistelua varten perustetaan työryhmä. Työryhmän tulee ottaa huomioon kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman linjaukset sekä kirkollisen kulttuuriperintötyön monialainen kokonaisuus. Työryhmä raportoi työn etenemisestä kirkollishallitukselle.

Päätöksen perustelut

Kirkollamme ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa kulttuuriperintöstrategiaa, joten sen laatiminen on välttämätöntä. Kirkon tulevaa kulttuuriperintöstrategiaa on tärkeää tarkastella rinta rinnan Suomen kulttuuriperintöstrategian 2030 kanssa.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 7q. Pysyvän kirkkokalenterityöryhmän asettamisesta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arsenia.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta kiittää metropoliitta Arsenia arvokkaista huomioista ja esittää, että kirkollishallitus perustaa määräaikaisen työryhmän kirkkokalenterin kehittämiseksi. Työryhmän keskeinen tehtävä on kirkkokalenterin päivittäin muisteltavien pyhien nimien ja nimipäiväkalenterin päivittäminen. Lisäksi työryhmä laatii ehdotuksen kirkkokalenterin matrikkeli-osion kehittämiseksi. Työryhmä antaa ehdotuksensa piispaainkokoukselle ja raportoi työn etenemisestä seuraavalle kirkolliskokoukselle.

Päätöksen perustelut

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi
kirkollishallitus@ort.fi

11

Kirkkokalenteria ei ole uudistettu eikä sen rakennetta ole päivitetty pitkään aikaan. Lisäksi pyhien kalenteria ja nimipäiväkalenteria on tarpeen ajantasaistaa.

22. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Talousvaliokunta

Asia 4. Kirkon keskusrahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2020 sekä vastuuvapaudesta päättäminen

Talousvaliokunnan mietintö

Kuulemiset

Valiokunta kuuli asiassa talouspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen ja esittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen hyväksymistä seuraavin huomioin.

Ylijäämä 251 369,25 euroa kirjataan edellisten kausien yli-/alijäämätilille.

Talousvaliokunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Vuoden 2020 talousarvion loppusummaksi oli arvioitu 60 000 euroa alijäämää. Tilinpäätöksen ylijäämä oli 251 369,25 euroa (vuonna 2019: 175 707,63 euroa) ja taseen loppusumma 17 219 664,48 euroa (vuonna 2019: 16 963 681,77 euroa).

Vuoden 2020 talouden kehitykseen vaikutti merkittävästi koronaepidemia. Suurimmat erot talousarvion ja toteuman välillä olivat seuraavat:

- Toimintatuottoja kertyi 125 838,42 euroa vähemmän kuin oli arvioitu.
  - Vuokratuotot (keskustalo/kirkkomuseo ja seminaari): noin -35 000 euroa
  - Tuohusten myyntituotot: noin -79 604 euroa
- Toimintakulut kokonaisuudessaan vähenivät n. 645 000 euroa.
  - Palvelujen ostot: -226 940 euroa
  - Aineet, tarvikkeet ja tavarat: -93 164 euroa
  - Annetut avustukset: -140 264 euroa
- Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ja kulut: -165 416 euroa

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
pub. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi
kirkollishallitus@ort.fi

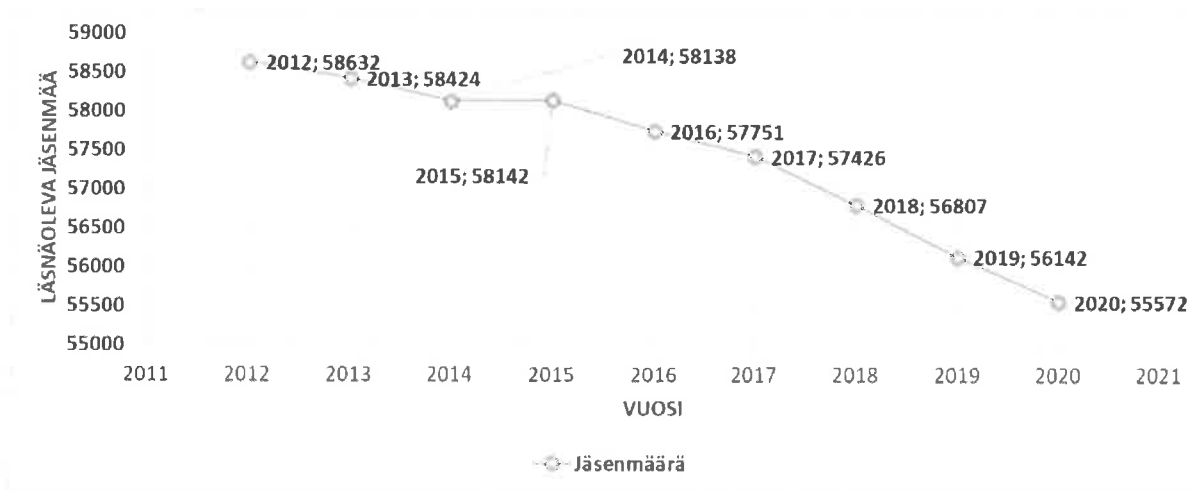
Talousvaliokunta toteaa, että tietojärjestelmien hankinta, ylläpitäminen ja kehittäminen aiheuttavat ennakoimattomia kustannuksia. Valiokunta esittää, että kirkollishallitus selvittää tietojärjestelmien ylläpitämistä eri yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on kustannusten hallinta ja ennakoitavuus.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että taloutta on hoidettu huolellisesti, ennakoivasti ja ammattimaisesti koko kirkon hyväksi.

Päätöksen perustelut

Seurakuntien jäsenmäärä laski tarkastelujaksolla vuosina 2012–2020 (kuva 1). Kyseisellä ajanjaksolla läsnäoleva jäsenmäärä laski noin 3 000:lla. Verotulot nousivat 0,5 % verrattuna v. 2019, vaikka jäsenmäärä väheni v. 2020. Tämä nousu perustuu ansiotulojen myönteiseen kehitykseen. Pitkällä aikavälillä jäsenmäärän vähenemisellä tulee olemaan negatiivinen vaikutus verotuloihin ja siten myös keskusrahaston maksutuottoihin.

Kuva 1: Läsnäolevan jäsenmäärän kehitys 2012-2020 (- 5,2 %)

Kerättyjen keskusrahaston maksutuottojen nousu perustuu kirkolliskokouksen v. 2019 päätökseen nostaa verotuloista määräytyvän perusmaksun määräytymisperustetta 0,22 prosentista 0,24 prosenttiin 1.7.2020 alkaen.

Valtionavustukselle on palautettu indeksikorotus. Indeksikorotuksen vaikutus oli 1,4 % vuonna 2020 eli 36 000 euroa.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota kustannuspaikkaan 201 Keskusrekisteri, jossa talousarvio ylittyi noin 220 000 euroa. Päätös uuden jäsentietojärjestelmän hankkimisesta on tehty tammikuussa 2019. Keskusrekisterin uuden jäsentietojärjestelmän käyttöönottoprojekti jatkui vuonna 2020. Projektin etenemistä ja kustannusarviomuutoksia on käsitelty kirkollishallituksessa helmikuussa 2020. Työryhmän loppuraportti on toimitettu kirkollishallitukselle 30.9.2020.

Kustannuspaikan 201 talousarvion ylitys vuodelle 2020 on syntynyt järjestelmähankkeesta, joka on käsitelty kirkollishallituksen istunnossa 15.12.2020 (§ 142).

Opetusministeriö myönsi hakemuksesta Suomen ortodoksiselle kirkolle 65 688 euroa jaettavaksi seurakuntien diakoniatyöhön korona-ajan poikkeustilanteeseen. Summa jyvitetiin seurakunnille jäsenmäärän mukaan.

Viime vuoden kirkolliskokouksen päätökseen perustuen taloustyöryhmä aloitti talousraportoinnin kehittämisen havainnollisempaan suuntaan. Valiokunta liittää mietintöön taloustyöryhmän laatiman tilinpäätöstä analysoivan esityksen (liite 1). Taloustyöryhmä jatkaa raportoinnin kehittämistä edelleen.

23. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 7b. Kokkolaan sijoitettujen papin ja kanttorin toiminnan rahoituksesta

Talousvaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Talousvaliokunta ottaa kantaa asiaan talousarvion yhteydessä (Asia 5).

23. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 7k. Venäjänkielisen papin toimen jatkorahoituksesta 2021-2023

Talousvaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Talousvaliokunta ottaa kantaa asiaan talousarvion yhteydessä (Asia 5).

23. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

Asia 7p. Koltansaamenkielisten liturgisten tekstien ja Raamatun tekstien kääntämisestä

Talousvaliokunnan mietintö

Päätösesitys

Talousvaliokunta suhtautuu asiaan myönteisesti ja huomioi asian talousarvion yhteydessä (Asia 5).

23. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

5. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Kuudes täysistunto päätettiin pitää keskiviikkona 24.11.2021 klo 9.00.

6. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

7. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti V täysistunnon klo 15.55.

***

Kirkolliskokouksen VI täysistunto 24. marraskuuta 2021 klo 12.00-12.40

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 19. Esityslista kirkolliskokouksen VI täysistunto 24.11.2021).

4. II käsittely

Hallintovaliokunta

Täydennetty mietintö

Asia 7f. Toimintaohjeen laatimisesta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tai aikuiseen kohdistuvan seksuaalisen häirinnän estämiseksi sekä noudatettavaksi mahdollisissa hyväksikäyttö- ja häirintäepäilyissä seurakunnissa ja kirkon keskushallinnossa

Hallintovaliokunnan täydennetty mietintö

Päätösesitys

Hallintovaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen. Valiokunta toteaa, että toimintaohje koskee myös luostareita, ortodoksista seminaaria ja kirkon kanssa yhteistyösopimuksen tehneitä järjestöjä. Valiokunta esittää, että kirkollishallitus perustaa työryhmän otsikossa mainitun toimintaohjeen laatimiseksi. Toimintaohjeen on oltava selkeä ja sen on otettava huomioon erityisesti lapset, vanhuksat ja haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Toimintaohje on käännettävä seurakunnissa käytettävälle yleisimmille kielille ja sen on oltava helposti saatavilla.

Työryhmän kokoonpanon on oltava riittävän laaja-alainen ja tarvittaessa on kuultava ulkopuolisia asiantuntijoita. Työryhmän on perehdyttävä muissa yhteisöissä, kuten ev.lut. kirkossa ja muissa ortodoksissa kirkoissa aiemmin laadittuihin toimintaohjeisiin ja menettelytapoihin.

Toimintaohjeeseen on sisällytettävä mm.:

1. Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön määrittely ja sen tunnistaminen
2. Aikuisiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän määrittely ja tunnistaminen
3. Nollatoleranssin toteaminen kirkon sisällä ja mitä toimia väärinkäytösten ennaltaehkäisemiseksi jokaisessa toimintayksikössä pitää tehdä
4. Miten epäilyksen syntyessä toimitaan kirkon sisällä ja kenelle mahdollisesta epäilystä ilmoitetaan (hiippakunnalliset vastuuhenkilöt, viestintä ulospäin jne.) ja miten ilmoitukset käsitellään
5. Miten tapauksista viestitään ulospäin (huomioiden asian luottamuksellisuus) ja miten ilmaistaan valmius ottaa vastaan ilmoituksia häirinnästä

Kaikkien kirkon työntekijöiden on perehdyttävä toimintaohjeisiin ja noudatettava niitä. Tämä koskee myös kirkon yhteistyösopimuksen tehneitä järjestöjä. Papisto tarvitsee koulutuksen ja ohjeen, miten hyväksikäyttö- ja häirintäepäilyjä käsitellään rippisalaisuuden piirissä.

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
 puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
 kirkollishallitus@ort.fi

Anu Puustinen
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin lakivaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta pyysi ja sai lausunnot hallinto-, sivistys- ja talousvaliokunnilta. Lausunnot pöytäkirjan liitteenä. Liitteet 16-18.

Päätösesitys

Lakivaliokunta esittää Suomen ortodoksisen kirkon valmiussuunnitelman yleistä osaa hyväksyttäväksi. Kirkollishallituksen pitää vuoden 2022 aikana valmistella arvio kustannusvaikutuksista vuoden 2023 talousarviota varten.

Kirkon kaikkien yksiköiden pitää laatia tietoturvasuunnitelma. Hüppäkuntien on varmistettava, että valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla.

Valmiussuunnitelman jatkovalmistelussa pitää ottaa huomioon varautuminen diakoniatyön vaihtoehtoisiin toimintamalleihin. Lisäksi kasvatus- ja nuorisotyön pitää pystyä tavoittamaan kohderyhmänsä myös kriisiaikoina. Kirkon omat kriisiviestinnän toimintamallit pitää saada pikimmiten kuntoon, samoin kriisiviestinnän koordinointi ja koulutus. Ohjeisiin pitää lisätä, että valmiusryhmät toimivat normaalioloissakin.

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta toteaa, että vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu suunnitelmasta mahdollisesti aiheutuviin kustannuksiin. Suunnitelman toteuttaminen vaatii varautumista esimerkiksi avustusten poikkeukselliseen kohdentamiseen sekä taloudellisen päätöksenteon erityisjärjestelyihin.

Valmiussuunnitelman yhtenä tarkoituksena on varmistaa, että kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat eivät jää kriisiaikoinakaan yksin. Kirkon valmiussuunnitelmaan olisi hyödyllistä koota yhteiskunnan keskeiset kriisipalvelut ja huomioitava laaja yhteistyö niiden kanssa. Tietohallinnon rooli on keskeinen valmiussuunnittelussa.

23. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen
Sihteeri

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Hallintovaliokunnan lausunto

Lakivaliokunta pyytää lausuntoa hallinto-, sivistys- ja talousvaliokunnalta kirkon valmiussuunnitelmasta. Lausunnossa pyydetään tarkistelemaan valmiussuunnitelmaa kunkin valiokunnan toimialueen kannalta.

Hallintovaliokunta toteaa lausuntonaan, että ohje on hallinnon näkökulmasta hyvin laadittu ja selkeä. Päätöksenteon delegointiohjeet ovat selkeät. Ohjeisiin olisi lisättävä, että valmiusryhmät toimivat normaalioloissakin. Tietohallinnon rooli on keskeinen valmiussuunnittelussa. Hallintovaliokunta velvoittaisi, että yksiköt laativat tietoturvasuunnitelman. Hiippakunta varmistaa, että valmiussuunnitelmat ovat ajantasalla.

23. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Sivistysvaliokunnan lausunto

Sivistysvaliokunta edellyttää, että poikkeusoloja koskevassa suunnittelussa tulee etukäteen varautua diakoniatyön vaihtoehtoisin toimintamalleihin. Lisäksi kasvatus- ja nuorisotyön tulee pystyä tavoittamaan kohderyhmänsä myös kriisiaikoina. Näiden toimialojen on varmistettava, että kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat eivät jää kriisiaikoinakaan yksin.

Kirkon valmiussuunnitelmaan olisi koottava jo valmiiksi yhteiskunnan keskeiset kriisipalvelut ja huomioitava laaja yhteistyö niiden kanssa. Kirkon omat kriisiviestinnän toimintamallit on saatava pikimmiten kuntoon, samoin kriisiviestinnän koordinointi ja koulutus.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Asia 11. Kirkon valmiussuunnitelma

Talousvaliokunnan lausunto

Talousvaliokunta toteaa lausuntonaan valmiussuunnitelman osalta, että vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu suunnitelmasta mahdollisesti aiheutuviin kustannuksiin.

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

Kirkolliskokouksen hyväksymän valmiussuunnitelman osalta tulee vuoden 2022 aikana valmistella arvio kustannusvaikutuksista vuoden 2023 talousarviota varten. Käsityksemme mukaan suunnitelman toteuttaminen vaatii varautumista esimerkiksi avustusten poikkeukselliseen kohdentamiseen sekä taloudellisen päätöksenteon erityisjärjestelyihin.

22. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin lakivaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

Sivistysvaliokunta

Asia 7h. Kirkon barometrin käynnistämisestä

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta on konsultoinut Itä-Suomen yliopiston teologisen osaston asiantuntijoita.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää määrärahan varaamista Suomen ortodoksisen kirkon barometrin toteuttamiseksi yhteistyösopimuksella Itä-Suomen yliopiston teologisen osaston kanssa. Ensimmäinen barometri toteutettaisiin vuonna 2022 ja sen jälkeen esimerkiksi neljän vuoden välein. Näin saadaan säännöllisesti karttuvaa tietoa kirkon tilanteesta, toiminnasta ja kehitystarpeesta.

Barometrissa kerättäisiin säännöllisin välein perustietoa kirkon tilasta, toiminnasta ja kehityksestä, esimerkiksi kirkon jäsenmäärän kehittämisestä ja sen takana olevista ilmiöistä. Lisäksi barometrissä voitaisiin kohdennetusti keskittyä kulloinkin ajankohtaisiin, kirkon toiminnan ja tulevaisuuden kannalta tärkeisiin ilmiöihin ja kysymyksiin.

Päätöksen perustelut

Barometrin avulla kirkko saa tärkeää tietoa päätöksenteon tueksi. Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa kirkon hallinto-, lainsäädäntö- ja toimintaympäristö ovat keskellä suuria muutoksia. Tällä hetkellä kirkkoa koskeva tutkimus ei ole riittävän systemaattista tämän tehtävän tukemiseksi, eikä se tuota tarpeeksi tietoa pitkäjänteistä tutkimusta varten. Barometrin tuloksista tulee olemaan suuri hyöty kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaa seurattaessa ja laadittaessa, ja se toimii mittarina kirkon tilalle ja kehitykselle.

Itä-Suomen yliopiston teologian osasto on kirkkoa lähellä toimiva tutkimusyksikkö, jolla on erinomaiset edellytykset tuottaa kirkon kannalta relevanttia tutkimusta esimerkiksi kirkon jäsenten ja työntekijöiden käsityksistä ja kokemuksista sekä kirkollisen työn ja sen tekemisen vaikutuksista suomalaisessa yhteiskunnassa.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

Asia 7j. Kulttuuriperintöstrategian reunaehdoista ja tavoitteista

Sivistysvaliokunnan täsmennetty mietintö

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää kirkollishallituksen esityksen mukaisesti, että kirkon kulttuuriperintöstrategian valmistelua varten perustetaan työryhmä. Työryhmän tulee ottaa huomioon kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman linjaukset sekä kirkollisen kulttuuriperintötyön monialainen kokonaisuus. Työryhmä raportoi työn etenemisestä kirkollishallitukselle.

Päätöksen perustelut

Kirkollamme ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa kulttuuriperintöstrategiaa, joten sen laatiminen on välttämätöntä. Kirkon tulevaa kulttuuriperintöstrategiaa on tärkeää tarkastella rinta rinnan Suomen kulttuuriperintöstrategian 2030 kanssa.

23. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan täsmennetyt mietinnön mukaisesti.

***

Asia 7q. Pysyvän kirkkokalenterityöryhmän asettamisesta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Valiokunta kuuli Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arsenia.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta kiittää metropoliitta Arsenia arvokkaista huomioista ja esittää, että kirkollishallitus

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

perustaa määräämisen työryhmän kirkkokalenterin kehittämiseksi. Työryhmän keskeinen tehtävä on kirkkokalenterin päivittäin muisteltavien pyhien nimien ja nimipäiväkalenterin päivittäminen. Lisäksi työryhmä laatii ehdotuksen kirkkokalenterin matrikkelioston kehittämiseksi. Työryhmä antaa ehdotuksensa piispa kokoukselle ja raportoi työn etenemisestä seuraavalle kirkolliskokoukselle.

Päätöksen perustelut

Kirkkokalenteria ei ole uudistettu eikä sen rakennetta ole päivitetty pitkään aikaan. Lisäksi pyhien kalenteria ja nimipäiväkalenteria on tarpeen ajantasaistaa.

22. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

Talousvaliokunta

Asia 4. Kirkon keskusrahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2020 sekä vastuuvapaudesta päättäminen

Talousvaliokunnan mietintö

Kuulemiset

Valiokunta kuuli asiassa talouspäällikkö Henna Mynttistä.

Päätösesitys

Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen ja esittää kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen hyväksymistä seuraavin huomioin.

Ylijäämä 251 369,25 euroa kirjataan edellisten kausien yli-/alijäämätilille.

Talousvaliokunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Vuoden 2020 talousarvion loppusummaksi oli arvioitu 60 000 euroa alijäämää. Tilinpäätöksen ylijäämä oli 251 369,25 euroa (vuonna 2019: 175 707,63 euroa) ja taseen loppusumma 17 219 664,48 euroa (vuonna 2019: 16 963 681,77 euroa).

Vuoden 2020 talouden kehitykseen vaikutti merkittävästi koronaepidemia. Suurimmat erot talousarvion ja toteuman välillä olivat seuraavat:

- Toimintatuottoja kertyi 125 838,42 euroa vähemmän kuin oli arvioitu.
  - Vuokratuotot (keskustalo/kirkkomuseo ja seminaari): noin -35 000 euroa
  - Tuohusten myyntituotot: noin -79 604 euroa

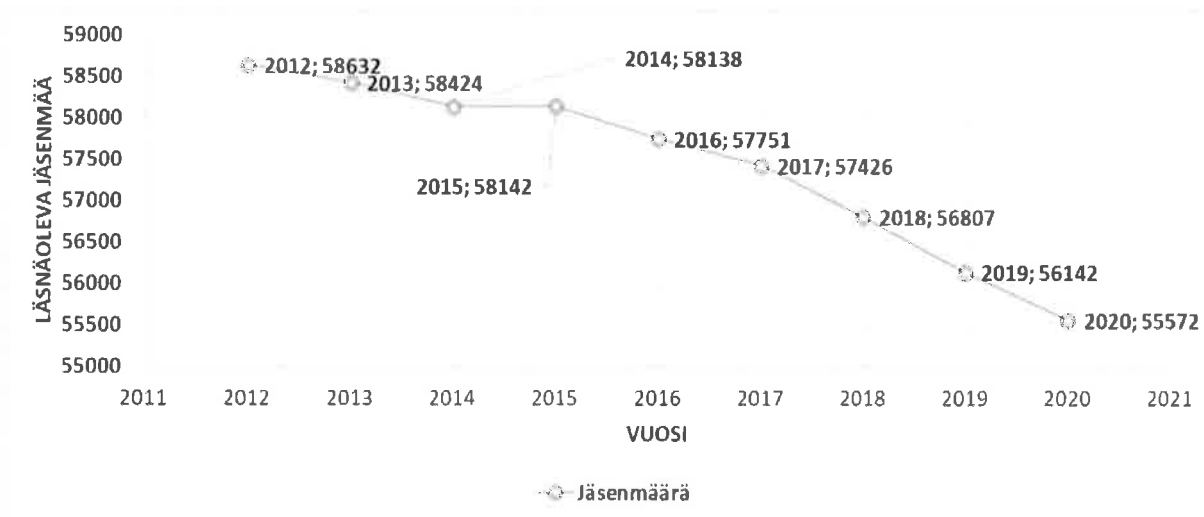
- Toimintakulut kokonaisuudessaan vähenivät n. 645 000 euroa.
  - Palvelujen ostot: -226 940 euroa
  - Aineet, tarvikkeet ja tavarat: -93 164 euroa
  - Annetut avustukset: -140 264 euroa
- Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ja kulut: -165 416 euroa. Talousvaliokunta toteaa, että tietojärjestelmien hankinta, ylläpitäminen ja kehittäminen aiheuttavat ennakoimattomia kustannuksia. Valiokunta esittää, että kirkollishallitus selvittää tietojärjestelmien ylläpitämistä eri yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on kustannusten hallinta ja ennakoitavuus.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että taloutta on hoidettu huolellisesti, ennakoivasti ja ammattimaisesti koko kirkon hyväksi.

Päätöksen perustelut

Seurakuntien jäsenmäärä laski tarkastelujaksolla vuosina 2012–2020 (kuva 1). Kyseisellä ajanjaksolla lännäoleva jäsenmäärä laski noin 3 000:lla. Verotulot nousivat 0,5 % verrattuna v. 2019, vaikka jäsenmäärä väheni v. 2020. Tämä nousu perustuu ansiotulojen myönteiseen kehitykseen. Pitkällä aikavälillä jäsenmäärän vähenemisellä tulee olemaan negatiivinen vaikutus verotuloihin ja siten myös keskusrahaston maksutuottoihin.

Kuva 1: Lännäolevan jäsenmäärän kehitys 2012-2020 (- 5,2 %)

Kerättyjen keskusrahaston maksutuottojen nousu perustuu kirkolliskokouksen v. 2019 päätökseen nostaa verotuloista määräytyvän perusmaksun määräytymisperustetta 0,22 prosentista 0,24 prosenttiin 1.7.2020 alkaen.

Valtionavustukselle on palautettu indeksikorotus. Indeksikorotuksen vaikutus oli 1,4 % vuonna 2020 eli 36 000 euroa.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota kustannuspaikkaan 201 Keskusrekisteri, jossa talousarvio ylittyi noin 220 000 euroa. Päätös uuden jäsentietojärjestelmän hankkimisesta on tehty tammikuussa 2019. Keskusrekisterin uuden jäsentietojärjestelmän käyttöönottoprojekti jatkui vuonna 2020. Projektin etenemistä ja kustannusarviomuutoksia on käsitelty kirkollishallituksessa helmikuussa 2020. Työryhmän loppuraportti on toimitettu kirkollishallitukselle 30.9.2020.

Kustannuspaikan 201 talousarvion ylitys vuodelle 2020 on syntynyt järjestelmähankkeesta, joka on käsitelty kirkollishallituksen istunnossa 15.12.2020 (§ 142).

Opetusministeriö myönsi hakemuksesta Suomen ortodoksiselle kirkolle 65 688 euroa jaettavaksi seurakuntien diakoniatyöhön korona-ajan poikkeustilanteeseen. Summa jyvitetiin seurakunnille jäsenmäärän mukaan.

Viime vuoden kirkolliskokouksen päätökseen perustuen taloustyöryhmä aloitti talousraportoinnin kehittämisen havainnollisempaan suuntaan. Valiokunta liittää mietintöön taloustyöryhmän laatiman tilinpäätöstä analysoivan esityksen (liite 1). Taloustyöryhmä jatkaa raportoinnin kehittämistä edelleen.

23. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin talousvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

5. I käsittely

Hallintovaliokunta

Asia 9. Palvelukeskuksen nykymuotoisen toiminnan arviointi

Valiokuntien lausunnot

Lausuntoja ei pyydetty.

Valiokunta piti yhteisen neuvottelun lakivaliokunnan kanssa.

Hallintovaliokunnan mietintö

Kirkolliskokous päätti vuonna 2019, että kirkon palvelukeskuksen toiminta arvioidaan vuoden 2020 aikana osana kirkon hallinnon uudistusta. Arvioinnissa oli selvitettävä seurakunnille tuotettavien palveluiden tarve ja niiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Selvitys koski henkilöstö- ja lakipalveluita, talouspalveluita, kiinteistöpalveluita, keskusrekisteriä, viestintää, koulutusta ja kasvatusta, it-palveluita sekä kirkon palvelusopimuksia järjestöjen kanssa. Arvioinnissa oli otettava huomioon tuotettavien palveluiden lisäksi julkisoikeudellisen yhteisön oikeudellisesta asemasta johtuvien velvoitteiden ja vastuiden hoitaminen ja niiden kustannukset. Selvitys edellytettiin tuotavan käsiteltäväksi kirkolliskokouksessa 2020.

Arvioinnin toteutus

Kirkollishallitus valitsi kokouksessaan 22.4.2020 palvelukeskuksen ulkoisen arvioinnin tekijäksi QL Partners Oy:n. Arviointi tehtiin 28.4.2020 - 4.11.2020 EFQM -menetelmällä. Lisäksi palvelukeskuksen johtaja teki sisäisen arvioinnin henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa 11/2020 – 6/2021.

Vastuuhenkilöt arvioivat palvelualueidensa toiminnan nykytilaa, muutostarpeita ja tulevaisuuden näkymiä. Kirkkoherroille tehtiin syyskuussa 2021 palvelukeskuksen toimintaa koskeva kysely.

Vahvuuksina arvioinnissa nousivat esiin muun muassa ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta,

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

toimivat talous- ja kiinteistöpalvelut sekä keskusrekisteri.

Palvelukeskuksen johtamisjärjestelmää ei ole määritelty. Palvelukeskuksen johtajan ja johtoryhmän roolit ja tehtävät ovat epäselvät. Samoin on epäselvää, missä määrin päätäntävaltaa on delegoitu toimialueiden asiantuntijoille. Kaikkia sujuvaan toimintaan tarvittavia yhteisiä toimintaohjeita ei ole. Palvelukeskuksen organisaatio on epäselvä.

Arvioinneissa päädyttiin suosittelemaan palvelukeskuksen muuttamista takaisin kirkon keskushallinnoksi. Tämä olisi vastoin kirkollishallituksen vuonna 2012 tekemää päätöstä, jonka mukaan palvelukeskus olisi rakenteeltaan joustava asiantuntijaorganisaatio.

Laki- ja henkilöstöhallinnolla on haasteita vastata seurakuntien tarpeisiin. Kirkkopalvelujen yhteistyö seurakuntien kohdalla on jäänyt vähäiseksi, mutta sen roolia pidettiin tärkeänä erityisesti uskonnonopetukseen liittyvissä tehtävissä. Kirkon viestintä on hajanaista, eikä yhteistä linjaa ole.

Johtopäätökset

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen arvioinnit eivät vastaa kaikilta osin kirkolliskokouksen antamaa tehtävää. Arvioinneissa on tuotettu tietoa ja käsityksiä palvelukeskuksen toiminnasta, sen vahvuuksista ja heikkouksista. Arvioinnit eivät kuitenkaan anna selkeää vastausta oleelliseen kysymykseen, kuinka palvelut voidaan parhaiten tuottaa seurakuntien tarpeita vastaavasti ja kustannustehokkaasti kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Päätösesitys

Hallintovaliokunta esittää, että palvelukeskus toimii ja kehittyy jatkossa nimenomaan palvelukeskuksena, joka tuottaa seurakuntien, hiippakuntien, kirkolliskokouksen, kirkollishallituksen, piispainkokouksen tarvitsemat palvelut sekä julkisoikeudellisen yhteisön oikeudellisesta asemasta johtuvien velvoitteiden ja vastuiden hoitamiseen liittyvät tehtävät kustannustehokkaasti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi hallintovaliokunta esittää, että

- palvelukeskus toimii kirkollishallituksen alaisuudessa
- palvelukeskuksen tehtävä määritellään kirkkojärjestyksessä
- palvelukeskuksen mahdollisuus toimia hajautettuna selvitetään
- palvelukeskuksella pitää olla johtaja ja oma työjärjestys
- palvelukeskuksella ei ole erillistä johtoryhmää
- palvelukeskuksen johtaja sekä henkilöstö- ja lakipalvelut sijaitsevat siellä, missä on arkkipiispan istuin
- palvelut tuotetaan palvelukeskuksen omana työnä tai yhteistyökumppanien, kuten kirkon kanssa sopimuksen tehneiden järjestöjen kanssa. Palveluita voidaan tarvittaessa ulkoistaa.

Organisaatiomuutos käynnistetään vuoden 2022 aikana. Kustannusvaikutuksia ei vuoden 2022 aikana pitäisi olla. Uusi organisaatio astuu voimaan vuonna 2023.

Päätöksen perustelut

Palvelukeskuksen johtamisjärjestelmä ja organisaatio on uudistettava. Toimintaympäristö on muuttunut, eikä vastaa enää tilannetta, jossa vanha keskushallinto-organisaatio (kanslia) on syntynyt. Palvelukeskukselle on laadittava selkeät toimintamallit ja henkilöstölle tehtävä- ja toimenkuvat, joissa määritellään vastuut ja velvollisuudet. Palvelukeskus on asiantuntijaorganisaatio, jossa joidenkin osa-alueiden toiminta on vain yhden henkilön varassa (esimerkiksi kiinteistö- ja kirkkopalvelut), joka tekee organisaation haavoittuvaksi.

Yhteyden seurakuntiin on oltava proaktiivinen. Hallintovaliokunta toteaa, että seurakuntien koon merkittävästi kasvaessa tarve käyttää palvelukeskuksen palveluita on lisääntynyt henkilöstö-, laki- ja kiinteistöpalveluiden kohdalla.

Hallintovaliokunta toteaa, että johtoryhmää ei tarvita, koska piispoilla on mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin sekä piispainkokouksen, kirkollishallituksen että kirkolliskokouksen kautta. Siten heillä ei ole roolia palvelukeskuksen johtamisjärjestelmässä.

Palvelukeskus laatii työjärjestyksensä mukaiset vuosisuunnitelmat ja -raportit, jotka kirkollishallitus hyväksyy.

Tällä hetkellä palvelukeskuksen toimipaikka on Kuopio. Kuitenkin Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan istuin sijaitsee Helsingissä. Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan on kirkon johtamisen kannalta tarkoituksenmukaista, että myös palvelukeskuksen johtaja sekä henkilöstö- ja lakipalvelut sijaitsevat Helsingissä.

Kirkolliskokouksessa on useita kertoja nostettu esiin ajatus, että palvelukeskus voisi toimia verkosto-organisaationa eri paikkakunnilla. Lisäksi on vakavasti harkittava tiettyjen toimintojen ulkoistamista laadun varmistamiseksi ja kustannussyistä.

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen uudistaminen edellyttää pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä, jonka tulee sisältää jatkuvaa tukea ja valmennusta siihen osallistuville. Muutoksen johtamisen vaatima koulutus voidaan toteuttaa talousarvioon jo varatuilla koulutusmäärärahoilla.

Kirkollishallitus valvoo, että palvelukeskus uudistetaan vastaamaan tämän päätöksen mukaista uutta organisaatiomallia.

23. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle puheenjohtajan päätöksellä seuraavan vuoden kirkolliskokoukseen asti. Perustelut ilmenevät liitteenä olevasta muistiosta. Liite 20.

***

Sivistysvaliokunta

Asiat 7e, 7r, 7s. Digiviestinnän kehittämisestä, Kirkon yhteisestä lasten- ja nuortenlehdessä sekä Kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivustosta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta kuuli kirkon tiedottaja Maria Hattusta, ONL ry:n toiminnanjohtaja Maria Kauppilaa, Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyenia ja uskonnonopettaja Kaisa Nykästä.

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

Asia 7i. Kirkon omien opintojen ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta kuuli Itä-Suomen yliopiston asiantuntijoita.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää perustettavaksi koulutustoimikunnan kirkon omien opintojen rakentamiseksi ja kirkon työntekijöiden täydennyskoulutuksen kehittämiseksi. Tavoitteena on rakentaa yhtenäinen omien opintojen kokonaisuus sekä täydennyskoulutusohjelma kaikille kirkon ammattiryhmille.

Kirkon omien opintojen suorittamista vaaditaan vuonna 2016 aloittaneilta kirkon vakinaisiin toimiin valmistuvilta opiskelijoilta. Valtaosa opinnoista suoritetaan teologian maisterin tutkinnon jälkeen. Tällä hetkellä järjestettäviin opintoihin voivat osallistua myös muut kirkon työntekijät. Opintoihin sisältyy sekä eri puolilla Suomea toteutettavaa lähiopetusta että etäopintoja. Opinnot on suunniteltu niin, että ne voi suorittaa 4–5 vuoden aikana.

Perustettavan koulutustoimikunnan tehtävänä on kirkkoa palvelevan koulutuskokonaisuuden suunnittelu ja koulutustarjonnan systemaattinen kokoaminen, käytännön tason ja vastuiden koordinointi ja seuranta. Tässä työssä on tärkeää, ettei kokonaisuutta rajoiteta pelkästään teologian opintoihin, vaan siinä hyödynnetään laaja-alaisesti muidenkin oppialojen ja koulutuksentarjoajien opintoja. Koulutustoimikunnan jäsenten toimikausi voisi olla sama kuin kirkolliskokouksella.

Päätöksen perustelut

Koska asia on ollut vireillä pitkään, on tärkeää toimia välittömästi ja varmistaa systemaattinen ja pitkäjänteinen täydennyskoulutuskokonaisuus yhdessä keskeisten koulutusorganisaatioiden kanssa. Kirkon työntekijöiden koulutuksen arvoa ja tärkeyttä on viime vuosina syystäkin korostettu voimakkaasti. Kirkolliskokous ja -hallitus ovat jo päättäneet kirkon omien opintojen järjestämisestä, mutta ne eivät ole vielä riittävässä laajuudessa käynnistyneet, eikä systemaattista koordinaointia ole.

24. marraskuuta 2021

Elina Palola

Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä

Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

***

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Seitsemäs täysistunto päätettiin pitää klo 15.00.

7. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti VI täysistunnon klo 12.40.

***

Kirkolliskokouksen VII täysistunto 24. marraskuuta 2021 klo 15.00-15.25

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 21. Esityslista kirkolliskokouksen VII täysistunto 24.11.2021).

4. II käsittely

Sivistysvaliokunta

Asiat 7e, 7r, 7s. Digiviestinnän kehittämisestä, Kirkon yhteisestä lasten- ja nuortenlehdestä sekä Kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivustosta

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta kuuli kirkon tiedottaja Maria Hattusta, ONL ry:n toiminnanjohtaja Maria Kauppilaa, Filantropia ry:n toiminnanjohtaja Riina Nguyenia ja uskonnonopettaja Kaisa Nykästä.

Päätösesitys

Vuoden 2020 kirkolliskokous korotti keskusrahastomaksua. Yhtenä perusteena oli kattaa yhteisen laadukkaan lehden kustannuksia. Sivistysvaliokunta edellyttää, että lehden tekemiseen suunnataan tämän linjauksen mukaisesti riittävät resurssit.

Sivistysvaliokunta painottaa, että digiviestintää ei tule käsitellä irrallaan kirkon viestinnän kokonaisuudesta ja että tässä hetkessä sen painopisteen on oltava enemmän sisällössä kuin tekniikassa. Esitämme asian 7e mukaisen aloitteen hylkäämistä ja käytettävissä olevien resurssien kohdentamista osaksi viestinnän laajempaa kokonaisuutta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että kirkon viestinnässä huomioidaan lapset ja nuoret. Tuohustulen tulevaisuus on digitaalinen, mutta siirtymäkaudelle ehdotettu yhteistyö Aamun Koiton kanssa on kannatettavaa lehden tulevaisuuden varmistamiseksi. Tämän vuoksi asian 7r mukaisen ehdotuksen resursointi on valmisteltava osana viestinnän kokonaisuutta. Sen kehittämisessä on muutenkin mietittävä paperilehtien tulevaisuutta.

Asian 7s mukainen kasvatuksen ja koulutuksen Ortodoksisto-sivusto on verkossa toimiva, eri toimijat ja osallistujat yhteen kokoava, helposti saavutettava vuorovaikutteinen alusta. Sivistysvaliokunta esittää sivuston kehittämisestä vastaavan kokopäivätoimisen koordinaattorin palkkaamista kirkon palvelukseen.

Päätöksen perustelut

Sivistysvaliokunta päätti yhdistää asiat 7e, 7r ja 7s, koska niitä on perusteltua pohtia yhtenä kokonaisuutena.

Asia 7e liittyy digitalisaation kehittämiseen kirkossa. Tätä on tärkeää tehdä osana viestinnän kokonaisuutta sisältöä painottaen.

Asia 7r nostaa esiin lapset ja nuoret viestinnän kohderyhmänä. Asia on erityisen tärkeä, ja se on huomioitava kehitettäessä kirkon viestinnän kokonaisuutta.

Asiassa 7s esitetty Ortodoksisto-sivusto kokoaa hajallaan olevaa sisältöä ja parantaa sen saavutettavuutta. Sivuston kautta voidaan tukea ja kehittää kirkon opetustarjontaa kaikille ikäryhmille. Sivusto on erinomainen esimerkki yhdessä tekemisen, vapaaehtoistyön ja verkostoitumisen voimasta, josta sivistysvaliokunta lämpimästi kiittää tekijöitä. Tälle pohjatyölle on hyvä rakentaa koko kirkkoa palveleva kasvatuksen kokonaisuus, joka tarvitsee kehittyäkseen ja vakiintuakseen kokoaikaisen koordinaattorin.

24. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

Asia 7i. Kirkon omien opintojen ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä

Sivistysvaliokunnan mietintö

Lausunnot

Valiokunta kuuli Itä-Suomen yliopiston asiantuntijoita.

Päätösesitys

Sivistysvaliokunta esittää perustettavaksi koulutustoimikunnan kirkon omien opintojen rakentamiseksi ja kirkon työntekijöiden täydennyskoulutuksen kehittämiseksi. Tavoitteena on rakentaa yhtenäinen omien opintojen kokonaisuus sekä täydennyskoulutusohjelma kaikille kirkon ammattiryhmille.

Kirkon omien opintojen suorittamista vaaditaan vuonna 2016 aloittaneilta kirkon vakinaisiin toimiin valmistuvilta opiskelijoilta. Valtaosa opinnoista suoritetaan teologian maisterin tutkinnon jälkeen. Tällä hetkellä järjestettäviin opintoihin voivat osallistua myös muut kirkon työntekijät. Opintoihin sisältyy sekä eri puolilla Suomea toteutettavaa lähiovetusta että etäopintoja. Opinnot on suunniteltu niin, että ne voi suorittaa 4–5 vuoden aikana.

Perustettavan koulutustoimikunnan tehtävänä on kirkkoa palvelevan koulutuskokonaisuuden suunnittelu ja koulutustarjonnan systemaattinen kokoaminen, käytännön tason ja vastuiden koordinointi ja seuranta. Tässä työssä on tärkeää, ettei kokonaisuutta rajoiteta pelkästään teologian opintoihin, vaan siinä hyödynnetään laaja-alaisesti muidenkin oppialojen ja koulutustarjoajien opintoja. Koulutustoimikunnan jäsenten toimikausi voisi olla sama kuin kirkolliskokouksella.

Päätöksen perustelut

Koska asia on ollut vireillä pitkään, on tärkeää toimia välittömästi ja varmistaa systemaattinen ja pitkäjänteinen täydennyskoulutuskokonaisuus yhdessä keskeisten koulutusorganisaatioiden kanssa.

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

Kirkon työntekijöiden koulutuksen arvoa ja tärkeyttä on viime vuosina syystäkin korostettu voimakkaasti. Kirkolliskokous ja -hallitus ovat jo päättäneet kirkon omien opintojen järjestämisestä, mutta ne eivät ole vielä riittävässä laajuudessa käynnistyneet, eikä systemaattista koordinoitua ole.

24. marraskuuta 2021

Elina Palola
Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja

Mikael Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin sivistysvaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

5. I käsittely

Lakivaliokunta

Asia 7a, 7d, 7l, 7m, 7n, 7o, 8a ja 8b. Säännösmuutosasiat

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien kuuleminen

Valiokunta kuuli hallintovaliokuntaa.

Päätösesitys

Lakivaliokunnan päätösesityksessä on neljä tasoa: 1) välittömästi tehtävät säännösmuutokset, 2) aloitteista ja lakityöryhmän ehdotuksesta jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset, 3) hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet sekä 4) lakityöryhmän ehdotuksesta karsittavat säännösmuutosesitykset. Säännösesityksellä tarkoitetaan tässä yhteydessä valmiita kirjoitettuja pykäläiä.

1) Välittömästi tehtävät säännösmuutokset

Lakivaliokunta esittää kirkkojärjestystä muutettavaksi seuraavasti:

- 12 §:n 3 momenttia: Oulun hiippakuntaan kuuluvat seuraavat seurakunnat: ~~Kajaanin, Lapin, Oulun~~ **Pohjois-Suomen** ja Tampereen ortodoksiset seurakunnat.
- 27 §:n 3-kohtaa: Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat ~~Kajaanin, Lapin, Oulun~~ **Pohjois-Suomen** ja Tampereen seurakunnat, vaalipaikkana Oulun kaupunki.
- 56 §:n 1 momenttia: Kirkollishallituksen on laadittava kirkolliskokoukselle tilinpäätös kirkon talouden hoidosta kunkin kalenterivuoden päätyttyä viimeistään ~~maaliskuun 31~~ **huhtikuun 30** päivänä.
- 114 §:n 1 momenttia: Seurakunnanneuvoston on laadittava seurakunnanvaltuustolle tilinpäätös seurakunnan talouden hoidosta kunkin kalenterivuoden päätyttyä viimeistään ~~maaliskuun 31~~ **huhtikuun 30** päivänä.

2) Aloitteista ja lakityöryhmän ehdotuksesta (asia 8a ja 8b) jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset.

Lakivaliokunta esittää seuraavaa:

Säännösesitykset ja hallituksen esitykseen tarvittavat perustelut valmistellaan asiantuntijatyönä.

Valmisteluun sisältyvät aloitteet

- Aloite kirkollisen oikeuden palauttamisesta Suomen ortodoksista kirkkoa koskevaan lainsäädäntöön (asia 7d).
- Aloite piispojen työoikeudellisesta asemasta (asia 7m)
- Aloite palvelukeskuksen lakimiehen ja johtajan tehtävistä (asia 7n)
- Aloite seurakuntien ja luostarien johtamisesta (asia 7o), lukuun ottamatta luostarien johtamista.

Lakityöryhmän ehdotuksesta jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset:

Laki ortodoksisesta kirkosta

- 29 §
- 36 §
- 39 §
- 53 §
- 54 §
- 62 §
- 63 §
- 97 §
- 111 §
- Poikkeusoloja koskeva sääntely

Kirkkojärjestys

- 54 §
- 63 §
- 64 §
- 112 §
- 118 §
- 122 §
- 132 §
- 133 §

Lakivaliokunta esittää, että säädösvalmistelu voidaan toteuttaa ostopalveluna kirkollishallituksen valitsemalta yliopistolta, jolla on riittävä säädösvalmistelun osaaminen. Säännösvalmistelua tekevän tahon on raportoitava työn edistymisestä lakivaliokunnalle sen määräämällä tavalla. Ostopalvelun tarjoajan pitää toimittaa kirkollishallitukselle hyväksyttäväksi täytäntöönpanokelpoinen suunnitelma ja kustannusarvio. Valmis raportti tulee esittää viimeistään 31.8.2022 kirkollishallitukselle.

Kirkollishallituksen pitää tehdä säädösmuutoksista vuoden 2022 kirkolliskokoukselle yksityiskohtainen esitys hallituksen esityksen muodossa.

Lakityöryhmä lakkautetaan.

3) Hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet

Lakivaliokunta esittää seuraavia kirkolliskokousaloitteita hylättäviksi:

Aloite hiippakuntarajojen muuttamisesta (asia 7l).

Lakivaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen ja esittää aloitetta hylättäväksi.

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
 puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
 kirkollishallitus@ort.fi

Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämisestä (asia 7a).
Lakivaliokunta esittää aloitetta hylättäväksi.

4) Lakityöryhmän ehdotuksesta karsittavat säännösmuutosesitykset

Lisäksi valmisteluun sisältyvät lakityöryhmän esitykset (asia 8a ja 8b), lukuun ottamatta ehdotuksia ortodoksisesta kirkosta annetun lain seuraavien pykälien muuttamisesta:

- 10 – 17 §
- 33 §
- 35 §
- 41 §
- 58 §
- 58a §
- 69 §
- 98 §
- 100 §
- 102 §
- 106 §
- 107 §
- 107a §

Kirkkojärjestys

- 13 §
- 14 §
- 15 §
- 16 §
- 18 §
- 20 §
- 69 §
- 70 §
- 123 §
- 129 §
- 143 §

Päätöksen perustelut

Lakivaliokunta tarkentaa mietinnöllään aiempaa lakityöryhmän laajaa toimeksiantoa. Lakivaliokunta kiittää lakityöryhmää sen tekemästä pohjatyöstä, joka on luonut edellytykset jatkovalmistelulle. Lakivaliokunta kiittää myös piispainkokousta saamastaan lausunnosta.

1) Välittömästi tehtävät säännösmuutokset

Seurakuntien yhdistymisen vuoksi Oulun hiippakunnassa on kaksi seurakuntaa 1.1.2022 alkaen.

Tilinpäätöstä koskevat muutokset vastaavat kirjanpitolakia (1336/1997).

2) Aloitteista ja lakityöryhmän ehdotuksesta (asia 8a ja 8b) jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset.

Aloite kirkollisen oikeuden palauttamisesta Suomen ortodoksisesta kirkkosta koskevaan lainsäädäntöön

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
pub. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

(asia 7d). Valiokunta pitää perusteltuna selvittää, voitaisiinko perustaa sisäinen valvonta- tai kurinpitolautakunta, joka käsittelee papiston kanonisia rikkomuksia. Mallina voitaisiin pitää Suomen asianajajaliiton valvontalautakuntaa, joka valvoo asianajajien hyvän asianajajatavan noudattamista. Lautakunta ottaisi kantaa vain kanonisiin asioihin, ei esimerkiksi työoikeudellisiin asioihin. Lautakunnassa tulisi olla sekä kanonisen oikeuden että Suomen voimassa olevan oikeuden asiantuntemusta sen varmistamiseksi, että lautakunta pitäytyy vain kanonisen oikeuden soveltamisessa. Valituselimeksi lautakunnasta voisi pohtia esimerkiksi piispainkokousta.

Laki ortodoksisesta kirkosta

- 29 § Pykälää pitää tarkastella työoikeudellisesta näkökulmasta.
- 36 § Pykälässä tulisi säätää toimivalta yleisellä tasolla palvelujen tuottamisesta. Lisäksi valtuus säätää asiasta tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Samalla tulisi pohtia, miten palvelujen tuottamisesta ja palveluja tuottavista tahoista tulisi säätää kirkkojärjestyksessä. Tältä osin asia liittyy aloitteeseen (asia 7n). Valmistelussa tulee ottaa huomioon muut tässä vuoden 2021 kirkolliskokouksessa tehdyt päätökset.
- 39 § Pohdittavaksi, voidaanko säätää toimisopimukseen liittyen tilanteista, joissa terveydellisten syiden vuoksi olisi tarpeen tehdä työkyvyn arviointi. Tällä on yhtymäkohta aloitteeseen (asia 7m).
- 53 § Pohdittavaksi valtuuston varajäsenet. Tähän pykälään tulee sisällyttää säännös, jolla taataan kolttien edustus Pohjois-Suomen seurakunnanvaltuustossa.
- 54 § Pohdittavaksi vaihtoehtoiset äänestystavat, kuten sähköinen äänestys.
- 62 § Pohdittavaksi kirkkoherran vaalitapa ja toimen määräaikaisuus. Tällä on yhtymäkohta aloitteeseen (asia 7o) sekä 54 §:ään.
- 63 § Lisätään 2 momenttiin piispan velvollisuus kuulla seurakunnanvaltuustoa ennen ehdokasasettelua.
- 97 § Pohdittavaksi, riittäisikö viittaus kielilakiin.
- 111 § Pohdittavaksi lisäys (5 momentti) koskien toimituskieltoa.
- Lisättäväksi poikkeusoloja koskeva sääntely.

Kirkkojärjestys

- 54 §, 112 § ja 122 § Pohdittavaksi, tarvitaanko rahoituslaskelmaosan sijaan tai lisäksi investointisuunnitelma.
- 63 § Pohdittavaksi työoikeudelliset näkökulmat ja ylisääntelyn karsinta.
- 64 § Pohdittavaksi kirkolliskokouksen vuonna 2018 päätöksen perusteella tarvittavat säännösmuutokset.
- 118 § Pykälä tulee muuttaa vastaamaan tilintarkastuslakia.
- 132 § ja 133 § Pohdittavaksi pappien ja kanttorien kelpoisuusvaatimusten täyttäminen täydennyskoulutuksella kirkolliskokouksen vuonna 2014 tekemän päätöksen perusteella.

3) Hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet

Aloite hiippakuntarajojen muuttamisesta (asia 7l) on tarpeeton, koska hiippakuntarajojen muutos on tullut voimaan 1.1.2021 seurakuntaudistuksen yhteydessä, eikä hallinnonuudistuksen yhteydessä ole ilmennyt tarvetta tällä hetkellä muihin hiippakuntarajojen muutoksiin.

Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämisestä (asia 7a) jätetyssä aloitteessa esitetään vaalikausirajoitusta ja toimikunnista luopumista. Nämä muutokset rajoittaisivat edustuksellista demokratiaa tavalla, jota valiokunta ei tässä vaiheessa näe perustelluksi.

4) Lakityöryhmän ehdotuksesta karsittavat säännösmuutosesitykset

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
 puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
 kirkollishallitus@ort.fi

Lakivaliokunta katsoo, että päätösesityksessä lueteltujen lain ja kirkkojärjestyksen säännösten muuttamiselle ei ole tässä vaiheessa esitetty riittäviä perusteita. Lakivaliokunta toteaa erityisesti, ettei ehdotettu keskushallinnon perustaminen vastaa kirkolliskokouksen tekemiä hallinnon uudistamista koskevia päätöksiä. Esitettyyn keskushallinnon perustamiseen liittyy myös vakavia toimivaltaongelmia.

Lakivaliokunta toteaa, että päätöksessä esitetyillä rajauksilla on mahdollisuus saada säännösmuutokset valmiiksi esitykseksi tällä kirkolliskokouskaudella.

24. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

***

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Kahdeksas täysistunto päätettiin pitää klo 18.30.

7. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti VII täysistunnon klo 15.25.

***

Kirkolliskokouksen VIII täysistunto 24. marraskuuta 2021 klo 18.50-19.25

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 22. Esityslista kirkolliskokouksen VIII täysistunto 24.11.2021).

4. II käsittely

Lakivaliokunta

Asia 7a, 7d, 7l, 7m, 7n, 7o, 8a ja 8b. Säännösmuutosasiat

Lakivaliokunnan mietintö

Valiokuntien kuuleminen

Valiokunta kuuli hallintovaliokuntaa.

Päätösesitys

Lakivaliokunnan päätösesityksessä on neljä tasoa: 1) välittömästi tehtävät säännösmuutokset, 2) aloitteista ja lakityöryhmän ehdotuksesta jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset, 3) hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet sekä 4) lakityöryhmän ehdotuksesta karsittavat säännösmuutosesitykset. Säännösesityksellä tarkoitetaan tässä yhteydessä valmiita kirjoitettuja pykälä.

1) Välittömästi tehtävät säännösmuutokset

Lakivaliokunta esittää kirkkojärjestystä muutettavaksi seuraavasti:

- 12 §:n 3 momenttia: Oulun hiippakuntaan kuuluvat seuraavat seurakunnat: ~~Kajaanin, Lapin, Oulun~~ **Pohjois-Suomen** ja Tampereen ortodoksiset seurakunnat.
- 27 §:n 3-kohtaa: Oulun hiippakunnan vaalialue, johon kuuluvat ~~Kajaanin, Lapin, Oulun~~ **Pohjois-Suomen** ja Tampereen seurakunnat, vaalipaikkana Oulun kaupunki.
- 56 §:n 1 momenttia: Kirkollishallituksen on laadittava kirkolliskokoukselle tilinpäätös kirkon talouden hoidosta kunkin kalenterivuoden päätyttyä viimeistään ~~maaliskuun 31~~ **huhtikuun 30** päivänä.
- 114 §:n 1 momenttia: Seurakunnanneuvoston on laadittava seurakunnanvaltuustolle tilinpäätös seurakunnan talouden hoidosta kunkin kalenterivuoden päätyttyä viimeistään ~~maaliskuun 31~~ **huhtikuun 30** päivänä.

2) Aloitteista ja lakityöryhmän ehdotuksesta (asia 8a ja 8b) jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset.

Lakivaliokunta esittää seuraavaa:

Säännösesitykset ja hallituksen esitykseen tarvittavat perustelut valmistellaan asiantuntijatyönä.

Valmisteluun sisältyvät aloitteet

- Aloite kirkollisen oikeuden palauttamisesta Suomen ortodoksista kirkkoa koskevaan lainsäädäntöön (asia 7d).
- Aloite piispojen työoikeudellisesta asemasta (asia 7m)
- Aloite palvelukeskuksen lakimiehen ja johtajan tehtävistä (asia 7n)
- Aloite seurakuntien ja luostarien johtamisesta (asia 7o), lukuun ottamatta luostarien johtamista.

Lakityöryhmän ehdotuksesta jatkovalmisteluun lähetettävät säännösmuutosesitykset:

Laki ortodoksisesta kirkosta

- 29 §
- 36 §
- 39 §
- 53 §
- 54 §
- 62 §
- 63 §
- 97 §
- 111 §
- Poikkeusoloja koskeva sääntely

Kirkkojärjestys

- 54 §
- 63 §
- 64 §
- 81 §
- 112 §
- 118 §
- 122 §
- 132 §
- 133 §

Lakivaliokunta esittää, että säädösvalmistelu voidaan toteuttaa ostopalveluna kirkollishallituksen valitsemalta yliopistolta, jolla on riittävä säädösvalmistelun osaaminen. Säännösvalmistelua tekevän tahon on raportoitava työn edistymisestä lakivaliokunnalle sen määräämällä tavalla. Ostopalvelun tarjoajan pitää toimittaa kirkollishallitukselle hyväksyttäväksi täytäntöönpanokelpoinen suunnitelma ja kustannusarvio. Valmis raportti tulee esittää viimeistään 31.8.2022 kirkollishallitukselle.

Kirkollishallituksen pitää tehdä säädösmuutoksista vuoden 2022 kirkolliskokoukselle yksityiskohtainen esitys hallituksen esityksen muodossa.

Lakityöryhmä lakkautetaan.

3) Hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet

Lakivaliokunta esittää seuraavia kirkolliskokousaloitteita hylättäviksi:

Aloite hiippakuntarajojen muuttamisesta (asia 7l).

Lakivaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen ja esittää aloitetta hylättäväksi.

Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämisestä (asia 7a).

Lakivaliokunta esittää aloitetta hylättäväksi.

Lautakunnassa tulisi olla sekä kanonisen oikeuden että Suomen voimassa olevan oikeuden asiantuntemusta sen varmistamiseksi, että lautakunta pitäytyy vain kanonisen oikeuden soveltamisessa. Valituselimeksi lautakunnasta voisi pohtia esimerkiksi piispainkokousta.

Laki ortodoksisesta kirkosta

- 29 § Pykälää pitää tarkastella työoikeudellisesta näkökulmasta.
- 36 § Pykälässä tulisi säätää toimivalta yleisellä tasolla palvelujen tuottamisesta. Lisäksi valtuus säätää asiasta tarkemmin kirkkojärjestyksessä. Samalla tulisi pohtia, miten palvelujen tuottamisesta ja palveluja tuottavista tahoista tulisi säätää kirkkojärjestyksessä. Tältä osin asia liittyy aloitteeseen (asia 7n). Valmistelussa tulee ottaa huomioon muut tässä vuoden 2021 kirkolliskokouksessa tehdyt päätökset.
- 39 § Pohdittavaksi, voidaanko säätää toimitusjärjestykseen liittyen tilanteista, joissa terveydellisten syiden vuoksi olisi tarpeen tehdä työkyvyn arviointi. Tällä on yhtymäkohta aloitteeseen (asia 7m).
- 53 § Pohdittavaksi valtuuston varajäsenet. Tähän pykälään tulee sisällyttää säännös, jolla taataan kolttien edustus Pohjois-Suomen seurakunnanvaltuustossa.
- 54 § Pohdittavaksi vaihtoehtoiset äänestystavat, kuten sähköinen äänestys.
- 62 § Pohdittavaksi kirkkoherran vaalitapa ja toimen määräaikaisuus. Tällä on yhtymäkohta aloitteeseen (asia 7o) sekä 54 §:ään.
- 63 § Lisätään 2 momenttiin piispan velvollisuus kuulla seurakunnanvaltuustoa ennen ehdokasasettelua.
- 97 § Pohdittavaksi, riittäisikö viittaus kielilakiin.
- 111 § Pohdittavaksi lisäys (5 momentti) koskien toimituskieltoa.
- Lisättäväksi poikkeusoloja koskeva sääntely.

Kirkkojärjestys

- 54 §, 112 § ja 122 § Pohdittavaksi, tarvitaanko rahoituslaskelmaosan sijaan tai lisäksi investointisuunnitelma.
- 63 § Pohdittavaksi työoikeudelliset näkökulmat ja ylisääntelyn karsinta.
- 64 § Pohdittavaksi kirkolliskokouksen vuonna 2018 päätöksen perusteella tarvittavat säännösmuutokset.
- 118 § Pykälä tulee muuttaa vastaamaan tilintarkastuslakia.
- 132 § ja 133 § Pohdittavaksi pappien ja kanttorien kelpoisuusvaatimusten täyttäminen täydennyskoulutuksella kirkolliskokouksen vuonna 2014 tekemän päätöksen perusteella.

3) Hylättäväksi esitettävät kirkolliskokousaloitteet

Aloite hiippakuntarajojen muuttamisesta (asia 7l) on tarpeeton, koska hiippakuntarajojen muutos on tullut voimaan 1.1.2021 seurakuntaudistuksen yhteydessä, eikä hallinnonuudistuksen yhteydessä ole ilmennyt tarvetta tällä hetkellä muihin hiippakuntarajojen muutoksiin.

Seurakuntien luottamuselinten toiminnan kehittämistä (asia 7a) jätetyssä aloitteessa esitetään vaalikausirajoitusta ja toimikunnista luopumista. Nämä muutokset rajoittaisivat edustuksellista demokratiaa tavalla, jota valiokunta ei tässä vaiheessa näe perustelluksi.

4) Lakityöryhmän ehdotuksesta karsittavat säännösmuutosesitykset

Lakivaliokunta katsoo, että päätösesityksessä lueteltujen lain ja kirkkojärjestyksen säännösten muuttamiselle ei ole tässä vaiheessa esitetty riittäviä perusteita. Lakivaliokunta toteaa erityisesti, ettei ehdotettu keskushallinnon perustaminen vastaa kirkolliskokouksen tekemiä hallinnon uudistamista koskevia päätöksiä. Esitettyyn keskushallinnon perustamiseen liittyy myös vakavia toimivaltaongelmia.

Lakivaliokunta toteaa, että päätöksessä esitetyillä rajauksilla on mahdollisuus saada säännösmuutokset valmiiksi esitykseksi tällä kirkolliskokouskaudella.

24. marraskuuta 2021

Matti Tolvanen
Lakivaliokunnan puheenjohtaja

Anu Puustinen
Sihteeri

Päätös:

Hyväksyttiin lakivaliokunnan mietinnön mukaisesti.

***

5. I käsittely

Talousvaliokunta

Asia 5. Keskusrahaston vuoden 2022 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024

Asia 10. Vuoden 2023 valtakunnallisten kirkkopäivien talousarvio

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Talousvaliokunnassa kuultavana olivat:

Taluspäällikkö Henna Mynttinen

Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arseni ja Oulun metropoliitta Elia,

ONL:n toiminnanjohtaja Maria Kauppila

Filantropian toiminnanjohtaja Riina Nguyen

Tiedottaja Maria Hattunen

Aamun Koiton päätoimittaja Susanna Somppi

Opettaja, Ortodoksisto-sivun vapaaehtoinen Kaisa Nykänen

Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Elina Palola

Hallintovaliokunnan puheenjohtaja nunna Elisabeth

Tiedonhallinnan asiantuntija, rekisterinhoitaja Sari Hirvonen (Teams)

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää hyväksyttäväksi ortodoksisen kirkon keskusrahaston vuoden 2022 talousarvion, perustelut ja taloussuunnitelmat vuosille 2023–2024 seuraavin muutoksin:

- Kp 110 Kirkolliskokous: poistetaan määräraha 5 000 euroa (lakimuutosten julkaiseminen)
- Kp 111 Kirkollishallituksen kollegio: lisätään
  - 8 000 euroa yhteistyösopimuksen mukaiseen toimintaan yliopiston kanssa
  - 2 000 euroa kulttuuristrategian valmisteluun
  - 2 000 euroa toimintaohjeiden päivittämiseen hyväksikäyttö ja häirintätilanteissa

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
kirkollishallitus@ort.fi

- 2 000 euroa valmiussuunnitelman valmisteluun
- Kp 114 Karjalan ja Kuopion hiippakunta: tililtä 4374 Edustuskulut vähennetään 2 000 euroa.
- Kp 116 Oulun hiippakunta: Lisätään 25 000 euroa työntekijäkuluihin. Hiippakuntasihteerin työpanos on kokopäiväinen. Lisätään tilille 4374 Edustuskulut 1 500 euroa.
- Kp 117 Henkilöstö- ja lakipalvelut: lisätään 60 000 euroa lakiasioiden jatkovalmisteluun.
- Kp 120 Kirkon johtaminen: Matkakorvauksia vähennetään 15 000 euroa.
- Kp 222 Kirkkopäivät: myönnetään esityksen mukaisesti 45 000 euroa talousarviovuodelle 2022 ja 45 000 euroa suunnitelmavuodelle 2023.
- Kp 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset:
  - Maahanmuuttajatyö tili 4819 määräraha 45 000 euroa kohdennetaan kokonaan monikulttuurisen työn kaksivuotiseen hankkeeseen talousarviovuodelle 2022 ja vastaava summa suunnitelmavuodelle 2023.
- Kp 205 Kirkon kasvatus- ja diakoniatyö: siirretään kp:lta 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset 75 000 euroa, Ortodoksisto-sivuston kolmevuotinen hanke vv. 2022–2024.
- Kp 212 Viestintä ja tietohallinto: Aloite 7e digihankkeesta käsitellään sivistysvaliokunnan mietinnön perusteella osana viestinnän laajempaa kokonaisuutta. Tililtä 4400 poistetaan digiviestinnän kehittämiseen haettu 50 000 euroa.
- Kp 213 Lehti: talousarvioon lisätään 30 000 euroa sekä vastaava summa suunnitelmavuosille 2023 ja 2024.
- Kp 401 Julkaisutoiminta: vähennetään työryhmäkuluja 1 000 euroa tililtä 4460

Talousarvion loppusumma on 76 700 euroa alijäämäinen. Talousvaliokunnan esitys lisää kuluja 57 000 euroa kirkollishallituksen esitykseen nähden. Talousvaliokunta toteaa, että tässä kirkolliskokouksessa käsiteltiin kahden vuoden aloitteet ja niiden kustannusvaikutukset. Valiokunta korostaa, että tulevaisuudessa aloitteen tekijä aina arvioi kustannusvaikutukset. Kirkollishallituksen valmistelussa aloitteet on priorisoitava tavoite- ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Tulojen ja menojen tasapainoon saattamiseksi talousvaliokunta esittää 2 % budjettileikkauksen jokaiselle kustannuspaikalle pois lukien kustannuspaikat 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset, 701 As Oy Suokatu 41, 702 Muut vuokrahuoneistot, 703 Petsamon vuokrahuoneistot, 801 Eläkekassat, 811 Sijoitustoiminta ja 820 Poistot.

Säästötavoite vuodelle 2022 on 100 000 euroa. Asetettu säästötavoite sitoo kaikkia kustannuspaikkavastaavia.

Valiokunta esittää taloustyöryhmän työn jatkamista päätöksenteossa tarvittavien tietojen valmistelua varten.

Päätöksen perustelut

Kirkolliskokous hyväksyi v. 2020 uuden tavoite- ja toimintasuunnitelman. Suomen ortodoksisen kirkon talous palvelee toiminnan ja hallinnon järjestämistä kirkossa. Toiminnalle ja hallinnolle on varattava riittävät resurssit sekä strategisten painopisteiden toteuttamiseen että lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousvaliokunta painottaa talousarviossa vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmissa vuosille 2023–2024 seuraavia osa-alueita: kasvatus, monikulttuurinen työ, digiviestintä ja nuorisotyö. Kestävän kehityksen periaatteet on huomioitava kaikessa toiminnassa.

Talousvaliokunta toteaa, että vakiintuneet järjestöjen kanssa solmitut yhteistyösopimukset tukevat strategisia linjauksia ja tältä osin Filantropian avustus on kirkollishallituksen esityksen mukaisesti 25 000 euroa korkeampi kuin vuonna 2020.

Kirkon viestintä vaatii kattavan viestintäsuunnitelman, jossa kuvataan viestinnän toimintatavat. Valiokunta edellyttää, että kirkollishallitus valmistelee viestintäsuunnitelman ja esittelee sen kirkolliskokousseminaarissa kesäkuussa 2022.

Apulaispiispan tehtävän kustannukset katetaan 80-prosenttisesti vuosittain haettavasta valtionavustuksesta. Piispainkokouksen päätöksen mukaan apulaispiispan tehtäviin kuuluu kirkon julkaisutyö, sisälähetystyö, monikulttuurinen työ, nuorisotyö ja koulutus.

Lapin, Joensuun ja Kokkolan pappi-kanttorityöparien avustukset katetaan 80-prosenttisesti vuosittain haettavasta valtionavustuksesta (huomioitu aloite 7b: Kokkolaan sijoitettujen papin ja kanttorin toiminnan rahoituksesta).

Kirkko sitoutuu tukemaan kolttasaamelaisten parissa tehtävää seurakuntatyötä. Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen 10 000 euron määrärahasta käännöstyöhön talousarvioon vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaan vuosille 2023 sekä 2024 (huomioitu aloite 7p: Koltansaamenkielisten liturgisten tekstien ja Raamatun tekstien käännöstyöhön).

Talousarviossa varataan 45 000 euron määräraha monikulttuurisen papin tehtävään vuosille 2022–2023 Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan. Talousvaliokunta esittää, että tätä hanketta koordinoimaan muodostetaan ohjausryhmä (esimerkiksi hiippakunnan piispa ja kirkkoherrat). Ohjausryhmä laatii hankesuunnitelman sekä raportoi kerran vuodessa kirkollishallitukselle (huomioitu aloite 7k: Venäjänkielisen papin toimen jatkorahoituksesta 2021–2023).

Ortodoksisen kirkon keskeinen tehtävä maailmassa perustuu kasvatukseen ja opetukseen. Kirkon itsensä tulee huolehtia tunnustuksellisen uskonnonopetuksen toteutumisesta koulujen uskonnonopetuksen lisäksi. Tulevaisuudessa kirkon tulee varautua ohjaamaan riittävästi resursseja kasvatustehtävän toteuttamiseksi. Talousvaliokunta varaa vuosille 2022–2024 vuosittaisen 75 000 euron määrärahan Ortodoksisto-sivuston kehittämiseen. Sivuston kehittämistä varten palkataan kirkon palvelukseen (kp 205) määräaikainen kokopäivätoiminen koordinaattori, jonka tulee osallistua myös viestinnän kehittämiseen (huomioitu aloite 7s: Kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivusto). Koordinaattori raportoi vuosittain kirkollishallitukselle.

Kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen päätösten mukaisesti julkaistaan kirkon yhteistä lehteä. Sivistysvaliokunta kiinnitti huomiota resurssien riittävyyteen laadukkaan lehden tuottamiseksi. Talousvaliokunta lisää 30 000 euroa kp:lle 213 Lehti ja katsoo, että tällä lisäyksellä ja aiemmin lehteä varten tehdyllä keskusrahastomaksun korotuksella voidaan julkaista viisi paperilehteä vuodessa. Lehden julkaisemisen taloudellisia reunaehtoja rajaa kirkon talous ja erityisesti keskusrahastomaksuun tehty korotus. Valiokunta edellyttää asiakastytyväisyyskyselyä, jolla mm. selvitetään lukijoiden halukkuutta lukea ainoastaan digilehteä printtilehden sijaan. Kyselyn tulokset esitetään vuoden 2022 kirkolliskokoukselle.

Kaikilla kustannuspaikoilla työryhmien käyttöön esitetyistä 3 000 euron määrärahoista valiokunta esittää myönnettäväksi 2 000 euroa/ työryhmä. Työryhmien jäseninä ovat ensisijaisesti kirkon, seurakuntien ja järjestöjen toimihenkilöt ilman erillistä korvausta. Työryhmätyöskentelyssä hyödynnetään etäyhteyksiä.

Lakivaliokunnan esityksen mukaan varataan 60 000 euroa lainvalmistelun loppuun saattamiseen. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota, että vuosina 2018–2021 on käytetty hallinnonuudistukseen,

SUOMEN ORTODOKSINEN KIRKOLLISSHALLITUS

Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
 puh. 0206 100 210, faksi 0206 100 211
 kirkollishallitus@ort.fi

siihen liittyviin sääöstulkintoihin sekä lainuudistuksen valmisteluun yhteensä 334 966,19 euroa. Näillä taloudellisilla panostuksilla on saavutettu myös ratkaisuja, jotka toivat säästöä seurakuntien talouksiin kuten yhdistyviene seurakuntien omaisuussiiirtoihin kohdistuvien varainsiiirto- ja tuloverojen välttämien sekä taloushallintopalvelujen arvonnisäveron välttämien.

Talousvaliokunta edellyttää kirkollishallituksen yhdessä taloustyöryhmän kanssa laativan pitkän aikavälin hahmotelman talouden reunaehdoista ja tulevaisuuden näkymistä.

Vuoden 2020 kirkolliskokouksen päätöksen mukaan talousarvion laadinnassa kiinnitetään huomiota toimintakulujen ja -tuottojen kehitykseen ja taloussuunnitelmien valmistelussa esitetään leikkauksia kustannuksiin. Vuoden 2020 kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti seurakunnille myönnettyjen lainojen hoitaminen on aloitettu.

24. marraskuuta 2021

Markku Salminen
Talousvaliokunnan puheenjohtaja

Tarja Vainio
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

***

Hallintovaliokunta

Asia 9. Palvelukeskuksen nykymuotoisen toiminnan arviointi

Valiokuntien lausunnot

Lausuntoja ei pyydetty.

Valiokunta piti yhteisen neuvottelun lakivaliokunnan kanssa.

Hallintovaliokunnan uusi mietintö

Kirkolliskokous päätti vuonna 2019, että kirkon palvelukeskuksen toiminta arvioidaan vuoden 2020 aikana osana kirkon hallinnon uudistusta. Arvioinnissa oli selvitettävä seurakunnille tuotettavien palveluiden tarve ja niiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Selvitys koski henkilöstö- ja lakipalveluita, talouspalveluita, kiinteistöpalveluita, keskusrekisteriä, viestintää, koulutusta ja kasvatusta, it-palveluita sekä kirkon palvelusopimuksia järjestöjen kanssa. Arvioinnissa oli otettava huomioon tuotettavien palveluiden lisäksi julkisoikeudellisen yhteisön oikeudellisesta asemasta johtuvien velvoitteiden ja vastuiden hoitaminen ja niiden kustannukset. Selvitys edellytettiin tuotavan käsiteltäväksi kirkolliskokouksessa 2020.

Arvioinnin toteutus

Kirkollishallitus valitsi kokouksessaan 22.4.2020 palvelukeskuksen ulkoisen arvioinnin tekijäksi QL Partners Oy:n. Arviointi tehtiin 28.4.2020 - 4.11.2020 EFQM -menetelmällä. Lisäksi palvelukeskuksen johtaja teki sisäisen arvioinnin henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa 11/2020 – 6/2021. Vastuuhenkilöt arvioivat palvelualueidensa toiminnan nykytilaa, muutostarpeita ja tulevaisuuden näkymiä. Kirkkoherroille tehtiin syyskuussa 2021 palvelukeskuksen toimintaa koskeva kysely.

Vahvuuksina arvioinnissa nousivat esiin muun muassa ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta, toimivat talous- ja kiinteistöpalvelut sekä keskusrekisteri.

Palvelukeskuksen johtamisjärjestelmää ei ole määritelty. Palvelukeskuksen johtajan ja johtoryhmän roolit ja tehtävät ovat epäselvät. Samoin on epäselvää, missä määrin päätäntävaltaa on delegoitu toimialueiden asiantuntijoille. Kaikkia sujuvaan toimintaan tarvittavia yhteisiä toimintaohjeita ei ole. Palvelukeskuksen organisaatio on epäselvä.

Arvioinneissa päädyttiin suositteluun palvelukeskuksen muuttamista takaisin kirkon keskushallinnoksi. Tämä olisi vastoin kirkollishallituksen vuonna 2012 tekemää päätöstä, jonka mukaan palvelukeskus olisi rakenteeltaan joustava asiantuntijaorganisaatio.

Laki- ja henkilöstöhallinnolla on haasteita vastata seurakuntien tarpeisiin. Kirkkopalvelujen yhteistyö seurakuntien kohdalla on jäänyt vähäiseksi, mutta sen roolia pidettiin tärkeänä erityisesti uskonnonopetukseen liittyvissä tehtävissä. Kirkon viestintä on hajanaista, eikä yhteistä linjaa ole.

Johtopäätökset

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen arvioinnit eivät vastaa kaikilta osin kirkolliskokouksen antamaa tehtävää. Arvioinneissa on tuotettu tietoa ja käsityksiä palvelukeskuksen toiminnasta, sen vahvuuksista ja heikkouksista. Arvioinnit eivät kuitenkaan anna selkeää vastausta oleelliseen kysymykseen, kuinka palvelut voidaan parhaiten tuottaa seurakuntien tarpeita vastaavasti ja kustannustehokkaasti kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Päätösesitys

Hallintovaliokunta esittää, että palvelukeskus toimii ja kehittyy jatkossa nimenomaan palvelukeskuksena, joka tuottaa seurakuntien, hiippakuntien, kirkolliskokouksen, kirkollishallituksen, piispainkokouksen tarvitsemat palvelut sekä julkisoikeudellisen yhteisön oikeudellisesta asemasta johtuvien velvoitteiden ja vastuiden hoitamiseen liittyvät tehtävät kustannustehokkaasti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi hallintovaliokunta esittää, että

- palvelukeskus toimii kirkollishallituksen alaisuudessa
- palvelukeskuksen tehtävä määritellään kirkkojärjestyksessä
- palvelukeskuksen mahdollisuus toimia hajautettuna selvitetään
- palvelukeskuksella pitää olla johtaja ja oma työjärjestys
- palvelut tuotetaan palvelukeskuksen omana työnä tai yhteistyökumppanien, kuten kirkon kanssa sopimuksen tehneiden järjestöjen kanssa. Palveluita voidaan tarvittaessa ulkoistaa.

Organisaatiomuutos käynnistetään vuoden 2022 aikana. Kustannusvaikutuksia ei vuoden 2022 aikana pitäisi olla. Uusi organisaatio astuu voimaan vuonna 2023.

Päätöksen perustelut

Palvelukeskuksen johtamisjärjestelmä ja organisaatio on uudistettava. Toimintaympäristö on muuttunut, eikä vastaa enää tilannetta, jossa vanha keskushallinto-organisaatio (kanslia) on syntynyt. Palvelukeskukselle on laadittava selkeät toimintamallit ja henkilöstölle tehtävä- ja toimenkuvat, joissa määritellään vastuut ja velvollisuudet. Palvelukeskus on asiantuntijaorganisaatio, jossa joidenkin osa-alueiden toiminta on vain yhden henkilön varassa (esimerkiksi kiinteistö- ja kirkkopalvelut), joka tekee organisaation haavoittuvaksi.

Yhteyden seurakuntiin on oltava proaktiivinen. Hallintovaliokunta toteaa, että seurakuntien koon merkittävästi kasvaessa tarve käyttää palvelukeskuksen palveluita on lisääntynyt henkilöstö-, laki- ja kiinteistöpalveluiden kohdalla.

Palvelukeskus laati työjärjestyksensä mukaiset vuosisuunnitelmat ja -raportit, jotka kirkollishallitus hyväksyy.

Tällä hetkellä palvelukeskuksen toimipaikka on Kuopio. Kuitenkin Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan istuin sijaitsee Helsingissä. Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan on kirkon johtamisen kannalta tarkoituksenmukaista, että myös palvelukeskuksen johtaja sekä henkilöstö- ja lakipalvelut sijaitsevat Helsingissä.

Kirkolliskokouksessa on useita kertoja nostettu esiin ajatus, että palvelukeskus voisi toimia verkosto-organisaationa eri paikkakunnilla. Lisäksi on vakavasti harkittava tiettyjen toimintojen ulkoistamista laadun varmistamiseksi ja kustannussyistä.

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen uudistaminen edellyttää pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä, jonka tulee sisältää jatkuvaa tukea ja valmennusta siihen osallistuville. Muutoksen johtamisen vaatima koulutus voidaan toteuttaa talousarvioon jo varatuilla koulutusmäärärahoilla.

Kirkollishallitus valvoo, että yhteiset palvelut organisoidaan tarkoituksenmukaisesti.

24. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Päätös:

Asia pantiin pöydälle.

***

6. Päätös seuraavan täysistunnon ajankohdasta

Yhdeksäs täysistunto päätettiin pitää klo 20.00.

7. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

8. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

9. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti VIII täysistunnon klo 19.25.

***

Kirkolliskokouksen IX täysistunto 24. marraskuuta 2021 klo 20.00-20.20

1. Alkurukous

Alkurukouksena laulettiin ”Taivaallinen kuningas”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Kirkolliskokouksen sihteeri Jari Rantala toimitti nimenhuudon. Todettiin, että kaikki edustajat itse tai varaedustajan toimesta olivat paikalla.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin (Liite 23. Esityslista kirkolliskokouksen IX täysistunto 24.11.2021).

4. II käsittely

Talousvaliokunta

Asia 5. Keskusrahaston vuoden 2022 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024

Asia 10. Vuoden 2023 valtakunnallisten kirkkopäivien talousarvio

Talousvaliokunnan mietintö

Valiokuntien lausunnot

Talousvaliokunnassa kuultavana olivat:

Taluspäällikkö Henna Mynttinen

Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arseni ja Oulun metropoliitta Elia,

ONL:n toiminnanjohtaja Maria Kauppila

Filantropian toiminnanjohtaja Riina Nguyen

Tiedottaja Maria Hattunen

Aamun Koiton päätoimittaja Susanna Somppi

Opettaja, Ortodoksisto-sivun vapaaehtoinen Kaisa Nykänen

Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Elina Palola

Hallintovaliokunnan puheenjohtaja nanna Elisabeth

Tiedonhallinnan asiantuntija, rekisterinhoitaja Sari Hirvonen (Teams)

Päätösesitys

Talousvaliokunta esittää hyväksyttäväksi ortodoksisen kirkon keskusrahaston vuoden 2022 talousarvion, perustelut ja taloussuunnitelmat vuosille 2023–2024 seuraavin muutoksin:

- Kp 110 Kirkolliskokous: poistetaan määräraha 5 000 euroa (lakimuutosten julkaiseminen)
- Kp 111 Kirkollishallituksen kollegio: lisätään
  - 8 000 euroa yhteistyösopimuksen mukaiseen toimintaan yliopiston kanssa
  - 2 000 euroa kulttuuristrategian valmisteluun
  - 2 000 euroa toimintaohjeiden päivittämiseen hyväksikäyttö ja häirintätilanteissa
  - 2 000 euroa valmiussuunnitelman valmisteluun
- Kp 114 Karjalan ja Kuopion hiippakunta: tililtä 4374 Edustuskulut vähennetään 2 000 euroa.
- Kp 116 Oulun hiippakunta: Lisätään 25 000 euroa työntekijäkuluihin. Hiippakuntasihteerin työpanos on kokopäiväinen. Lisätään tilille 4374 Edustuskulut 1 500 euroa.
- Kp 117 Henkilöstö- ja lakipalvelut: lisätään 60 000 euroa lakiasioiden jatkovalmisteluun.
- Kp 120 Kirkon johtaminen: Matkakorvauksia vähennetään 15 000 euroa.

- Kp 222 Kirkkopäivät: myönnetään esityksen mukaisesti 45 000 euroa talousarviovuodelle 2022 ja 45 000 euroa suunnitelmavuodelle 2023.
- Kp 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset:
  - Maahanmuuttajatyö tili 4819 määräraha 45 000 euroa kohdennetaan kokonaan monikulttuurisen työn kaksivuotiseen hankkeeseen talousarviovuodelle 2022 ja vastaava summa suunnitelmavuodelle 2023.
- Kp 205 Kirkon kasvatus- ja diakoniatyö: siirretään kp:lta 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset 75 000 euroa, Ortodoksisto-sivuston kolmevuotinen hanke vv. 2022–2024.
- Kp 212 Viestintä ja tietohallinto: Aloite 7e digihankkeesta käsitellään sivistysvaliokunnan mietinnön perusteella osana viestinnän laajempaa kokonaisuutta. Tililtä 4400 poistetaan digiviestinnän kehittämiseen haettu 50 000 euroa.
- Kp 213 Lehti: talousarvioon lisätään 30 000 euroa sekä vastaava summa suunnitelmavuosille 2023 ja 2024.
- Kp 401 Julkaisutoiminta: vähennetään työryhmäkuluja 1 000 euroa tililtä 4460

Talousarvion loppusumma on 76 700 euroa alijäämäinen. Talousvaliokunnan esitys lisää kuluja 57 000 euroa kirkollishallituksen esitykseen nähden. Talousvaliokunta toteaa, että tässä kirkolliskokouksessa käsiteltiin kahden vuoden aloitteet ja niiden kustannusvaikutukset. Valiokunta korostaa, että tulevaisuudessa aloitteen tekijä aina arvioi kustannusvaikutukset. Kirkollishallituksen valmistelussa aloitteet on priorisoitava tavoite- ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Tulojen ja menojen tasapainoon saattamiseksi talousvaliokunta esittää 2 % budjettileikkauksen jokaiselle kustannuspaikalle pois lukien kustannuspaikat 301 Avustukset ja yhteistyösopimukset, 701 As Oy Suokatu 41, 702 Muut vuokrahuoneistot, 703 Petsamon vuokrahuoneistot, 801 Eläkekassat, 811 Sijoitustoiminta ja 820 Poistot.

Säästötavoite vuodelle 2022 on 100 000 euroa. Asetettu säästötavoite sitoo kaikkia kustannuspaikkavastaavia.

Valiokunta esittää taloustyöryhmän työn jatkamista päätöksenteossa tarvittavien tietojen valmistelua varten.

Päätöksen perustelut

Kirkolliskokous hyväksyi v. 2020 uuden tavoite- ja toimintasuunnitelman. Suomen ortodoksisen kirkon talous palvelee toiminnan ja hallinnon järjestämistä kirkossa. Toiminnalle ja hallinnolle on varattava riittävät resurssit sekä strategisten painopisteiden toteuttamiseen että lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousvaliokunta painottaa talousarviossa vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmissa vuosille 2023–2024 seuraavia osa-alueita: kasvatus, monikulttuurinen työ, digiviestintä ja nuorisotyö. Kestävän kehityksen periaatteet on huomioitava kaikessa toiminnassa.

Talousvaliokunta toteaa, että vakiintuneet järjestöjen kanssa solmitut yhteistyösopimukset tukevat strategisia linjauksia ja tältä osin Filantropian avustus on kirkollishallituksen esityksen mukaisesti 25 000 euroa korkeampi kuin vuonna 2020.

Kirkon viestintä vaatii kattavan viestintäsuunnitelman, jossa kuvataan viestinnän toimintatavat. Valiokunta edellyttää, että kirkollishallitus valmistelee viestintäsuunnitelman ja esittelee sen kirkolliskokousseminaarissa kesäkuussa 2022.

Apulaispiispan tehtävän kustannukset katetaan 80-prosenttisesti vuosittain haettavasta valtionavustuksesta. Piispainkokouksen päätöksen mukaan apulaispiispan tehtäviin kuuluu kirkon julkaisutyö, sisälähetystyö, monikulttuurinen työ, nuorisotyö ja koulutus.

Lapin, Joensuun ja Kokkolan pappi-kanttorityöparien avustukset katetaan 80-prosenttisesti vuosittain haettavasta valtionavustuksesta (huomioitu aloite 7b: Kokkolaan sijoitettujen papin ja kanttorin toiminnan rahoituksesta).

Kirkko sitoutuu tukemaan kolttasaamelaiden parissa tehtävää seurakuntatyötä. Talousvaliokunta yhtyy kirkollishallituksen esitykseen 10 000 euron määrärahasta käännöstyöhön talousarvioon vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaan vuosille 2023 sekä 2024 (huomioitu aloite 7p: Koltansaamenkielisten liturgisten tekstien ja Raamatun tekstien käännöstyöhön).

Talousarviossa varataan 45 000 euron määräraha monikulttuurisen papin tehtävään vuosille 2022–2023 Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan. Talousvaliokunta esittää, että tätä hanketta koordinoimaan muodostetaan ohjausryhmä (esimerkiksi hiippakunnan piispa ja kirkkoherrat). Ohjausryhmä laatii hankesuunnitelman sekä raportoi kerran vuodessa kirkollishallitukselle (huomioitu aloite 7k: Venäjänkielisen papin toimen jatkorahoituksesta 2021–2023).

Ortodoksisen kirkon keskeinen tehtävä maailmassa perustuu kasvatukseen ja opetukseen. Kirkon itsensä tulee huolehtia tunnustuksellisen uskonnonopetuksen toteutumisesta koulujen uskonnonopetuksen lisäksi. Tulevaisuudessa kirkon tulee varautua ohjaamaan riittävästi resursseja kasvatustehtävän toteuttamiseksi. Talousvaliokunta varaa vuosille 2022–2024 vuosittaisen 75 000 euron määrärahan Ortodoksisto-sivuston kehittämiseen. Sivuston kehittämistä varten palkataan kirkon palvelukseen (kp 205) määräaikainen kokopäivätoiminen koordinaattori, jonka tulee osallistua myös viestinnän kehittämiseen (huomioitu aloite 7s: Kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivusto). Koordinaattori raportoi vuosittain kirkollishallitukselle.

Kirkolliskokouksen ja kirkollishallituksen päätösten mukaisesti julkaistaan kirkon yhteistä lehteä. Sivistysvaliokunta kiinnitti huomiota resurssien riittävyyteen laadukkaan lehden tuottamiseksi. Talousvaliokunta lisää 30 000 euroa kp:lle 213 Lehti ja katsoo, että tällä lisäyksellä ja aiemmin lehteä varten tehdyllä keskusrahastomaksun korotuksella voidaan julkaista viisi paperilehteä vuodessa. Lehden julkaisemisen taloudellisia reunaehdoja rajaa kirkon talous ja erityisesti keskusrahastomaksuun tehty korotus. Valiokunta edellyttää asiakastytyväisyyskyselyä, jolla mm. selvitetään lukijoiden halukkuutta lukea ainoastaan digilehteä printtilehden sijaan. Kyselyn tulokset esitetään vuoden 2022 kirkolliskokoukselle.

Kaikilla kustannuspaikoilla työryhmien käyttöön esitetyistä 3 000 euron määrärahoista valiokunta esittää myönnettäväksi 2 000 euroa/ työryhmä. Työryhmien jäseninä ovat ensisijaisesti kirkon, seurakuntien ja järjestöjen toimihenkilöt ilman erillistä korvausta. Työryhmytyöskentelyssä hyödynnetään etäyhteyksiä.

Lakivaliokunnan esityksen mukaan varataan 60 000 euroa lainvalmistelun loppuun saattamiseen. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota, että vuosina 2018–2021 on käytetty hallinnonuudistukseen, siihen liittyviin säädöstulkintoihin sekä lainuudistuksen valmisteluun yhteensä 334 966,19 euroa. Näillä taloudellisilla panostuksilla on saavutettu myös ratkaisuja, jotka toivat säästöä seurakuntien talouksiin kuten yhdistyvien seurakuntien omaisuussirtoihin kohdistuvien varainsiirto- ja tuloverojen välttäminen sekä taloushallintopalvelujen arvonlisäveron välttäminen.

Talousvaliokunta edellyttää kirkollishallituksen yhdessä taloustyöryhmän kanssa laativan pitkän aikavälin hahmotelman talouden reunaehdoista ja tulevaisuuden näkymistä.

Arvioinneissa päädyttiin suositteluun palvelukeskuksen muuttamista takaisin kirkon keskushallinnoksi. Tämä olisi vastoin kirkollishallituksen vuonna 2012 tekemää päätöstä, jonka mukaan palvelukeskus olisi rakenteeltaan joustava asiantuntijaorganisaatio.

Laki- ja henkilöstöhallinnolla on haasteita vastata seurakuntien tarpeisiin. Kirkkopalvelujen yhteistyö seurakuntien kohdalla on jäänyt vähäiseksi, mutta sen roolia pidettiin tärkeänä erityisesti uskonnonopetukseen liittyvissä tehtävissä. Kirkon viestintä on hajanaista, eikä yhteistä linjaa ole.

Johtopäätökset

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen arvioinnit eivät vastaa kaikilta osin kirkolliskokouksen antamaa tehtävää. Arvioinneissa on tuotettu tietoa ja käsityksiä palvelukeskuksen toiminnasta, sen vahvuuksista ja heikkouksista. Arvioinnit eivät kuitenkaan anna selkeää vastausta oleelliseen kysymykseen, kuinka palvelut voidaan parhaiten tuottaa seurakuntien tarpeita vastaavasti ja kustannustehokkaasti kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Päätösesitys

Hallintovaliokunta esittää, että palvelukeskus toimii ja kehittyy jatkossa nimenomaan palvelukeskuksena, joka tuottaa seurakuntien, hiippakuntien, kirkolliskokouksen, kirkollishallituksen, piispaikokouksen tarvitsemat palvelut sekä julkisoikeudellisen yhteisön oikeudellisesta asemasta johtuvien velvoitteiden ja vastuiden hoitamiseen liittyvät tehtävät kustannustehokkaasti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi hallintovaliokunta esittää, että

- palvelukeskus toimii kirkollishallituksen alaisuudessa
- palvelukeskuksen tehtävä määritellään kirkkojärjestyksessä
- palvelukeskuksen mahdollisuus toimia hajautettuna selvitetään
- palvelukeskuksella pitää olla johtaja ja oma työjärjestys
- palvelut tuotetaan palvelukeskuksen omana työnä tai yhteistyökumppanien, kuten kirkon kanssa sopimuksen tehneiden järjestöjen kanssa. Palveluita voidaan tarvittaessa ulkoistaa.

Organisaatiomuutos käynnistetään vuoden 2022 aikana. Kustannusvaikutuksia ei vuoden 2022 aikana pitäisi olla. Uusi organisaatio astuu voimaan vuonna 2023.

Päätöksen perustelut

Palvelukeskuksen johtamisjärjestelmä ja organisaatio on uudistettava. Toimintaympäristö on muuttunut, eikä vastaa enää tilannetta, jossa vanha keskushallinto-organisaatio (kanslia) on syntynyt. Palvelukeskukselle on laadittava selkeät toimintamallit ja henkilöstölle tehtävä- ja toimenkuvat, joissa määritellään vastuut ja velvollisuudet. Palvelukeskus on asiantuntijaorganisaatio, jossa joidenkin osa-alueiden toiminta on vain yhden henkilön varassa (esimerkiksi kiinteistö- ja kirkkopalvelut), joka tekee organisaation haavoittuvaksi.

Yhteyden seurakuntiin on oltava proaktiivinen. Hallintovaliokunta toteaa, että seurakuntien koon merkittävästi kasvaessa tarve käyttää palvelukeskuksen palveluita on lisääntynyt henkilöstö-, laki- ja kiinteistöpalveluiden kohdalla.

Palvelukeskus laati työjärjestyksensä mukaiset vuosisuunnitelmat ja -raportit, jotka kirkollishallitus hyväksyy.

Tällä hetkellä palvelukeskuksen toimipaikka on Kuopio. Kuitenkin Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan istuin sijaitsee Helsingissä. Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan on kirkon johtamisen

kannalta tarkoituksenmukaista, että myös palvelukeskuksen johtaja sekä henkilöstö- ja lakipalvelut sijaitsevat Helsingissä.

Kirkolliskokouksessa on useita kertoja nostettu esiin ajatus, että palvelukeskus voisi toimia verkosto-organisaationa eri paikkakunnilla. Lisäksi on vakavasti harkittava tiettyjen toimintojen ulkoistamista laadun varmistamiseksi ja kustannussyistä.

Hallintovaliokunta toteaa, että palvelukeskuksen uudistaminen edellyttää pitkäjänteistä ja määrätietoista työtä, jonka tulee sisältää jatkuvaa tukea ja valmennusta siihen osallistuville. Muutoksen johtamisen vaatima koulutus voidaan toteuttaa talousarvioon jo varatuilla koulutusmäärärahoilla.

Kirkollishallitus valvoo, että yhteiset palvelut organisoidaan tarkoituksenmukaisesti.

24. marraskuuta 2021

Nunna Elisabet
Hallintovaliokunnan puheenjohtaja

Eija Honkaselkä
Sihteeri

Vastaesitys asiakohtaan 9

Esitän, että päätöksen perusteluista poistetaan neljäs tekstikappale, jossa on otettu kantaa palvelukeskuksen sijaintipaikkaan.

Perustelu:

Palvelukeskuksen tehtävistä säädetään vuoden 2022 kirkolliskokouksessa kannanotto sijaintipaikkaan on tässä kirkolliskokouksessa ennenaikainen.

Matti Tolvanen
Kirkolliskokousedustaja

Päätös:

Avoimessa äänestyksessä annettiin 26 jaa ääntä, 7 ei ääntä ja 2 tyhjää ääntä. Hyväksyttiin hallintovaliokunnan uuden mietinnön mukaisesti.

***

6. Ilmoitusasiat

Ei ollut.

7. Loppurukous

Loppurukouksena laulettiin ”Totisesti on kohtuullista”.

8. Istunnon päättäminen

Puheenjohtaja päätti IX täysistunnon klo 20.20.

***

Kirkolliskokouksen X täysistunto 25. marraskuuta 2021 klo 9.00-11.40**1. Toimitettiin liturgia Valamon luostarin kirkossa****2. Apulaispiispan vaalin toimittaminen**

Piispainkokous pani 23.11.2021 pidetyssä kokouksessa ehdolle apulaispiispan vaaliin arkkimandriitta Sergein.

Arkkipiispa Leo avasi vaalitulaisuuden ja lakimies Jari Rantala informoi äänestysmenettelystä, jonka jälkeen kukin kirkolliskokousedustaja sai nimenhuudon jälkeen vaalilipun ja merkitsi äänestyspaikalla lippuun piispainkokouksen ehdolle asettaman henkilön nimen. Tämän jälkeen lippu leimattiin vaalitoimitsija Marko Patrosen toimesta ja pudotettiin vaaliurna. Äänestyksen päätyttyä vaalitoimitsijat Marko Patronen ja Matti Tolvanen laskivat annetut äänet ja arkkipiispa Leo julisti vaalin tuloksen.

Päätös:

Vaalissa annettiin 35 ääntä. Äänet jakautuivat seuraavasti: arkkimandriitta Sergei 27 ääntä, tyhjiä 8. Arkkimandriitta Sergei valittiin apulaispiispaksi Haminan piispan nimellä.

3. Ilmoitusasiat

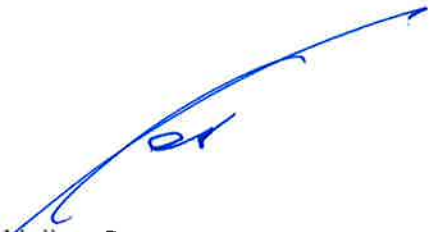
Arkkipiispa Leon päätöspuhe. Liite 24.

4. Kirkolliskokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kirkolliskokouksen klo 11.40.

***

Pöytäkirjan vakuudeksi

Arkkipiispa Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa
Kirkolliskokouksen puheenjohtaja

Jari Rantala
Palvelukeskuksen lakimies
Kirkolliskokouksen sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Tarkastusvaliokunta on tarkastanut kirkolliskokouksen 22.-25.11.2021 pöytäkirjan ja todennut sen kokouksen kulun mukaiseksi.

Anna Kasdaglis

Lea Oravalahti-Pehkonen

Marko Patronen

Matti Tolvanen

IGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTE**

This document contains 64 pages before this page

Dokumentet inneholder 64 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 64 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument inneholder 64 sider før denne side

Detta dokument innehåller 64 sidor före denna sida

MATTI JUHANI TOLVANEN

b04abe13-bce5-4318-8803-d4ada51cff39 - 2021-12-21 15:05:47 UTC +02:00
BankID / MobileID - f6f19459-1837-48cb-89a5-146ed20f221e - FI

JARI RANTALA

5274e471-cd72-40a9-90fa-ca7e510b45ab - 2021-12-21 15:22:58 UTC +02:00
BankID / MobileID - ead04a08-f815-4f98-8b6d-649b16d248a7 - FI

MARKO MIKAEL PATRONEN

10257e69-37b1-4be8-9654-f52466254705 - 2021-12-22 10:14:57 UTC +02:00
BankID / MobileID - db88577a-36bb-4f75-820e-0335cf8f08f8 - FI

ANNA-MARIA KASDAGLIS

1aedb354-a609-4d0c-8b69-8ffc90e18afc - 2021-12-23 13:29:10 UTC +02:00
BankID / MobileID - 86de7fa2-aac4-45e7-980e-464ec6beee12 - FI

LEA ORAVALAHTI-PEHKONEN

f6cee16d-bb15-44d2-94f8-794588a71fa1 - 2021-12-28 13:26:30 UTC +02:00
BankID / MobileID - 73f37193-7b84-49d3-a7aa-c54f36c2f664 - FI

Authority to sign	asemavallutus	ställningsfullmakt	autoritet til a signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
nodial	huoltaja/edunvalvoja	forvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

https://www.visma.net/fi/document/check/4a05708e-564b-4705-8b0d-bef2eb3bc8df

VISMA Sig
www.visma.net